

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

Тетяна КОСОВА

«_____» «_____» 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

**ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС «МАГІСТР»**

**Тема: «Організація і методика обліку, аналізу та контролю
нарахування та сплати податку на прибуток підприємства»**

Виконав(ла): ПРИХОДЬКО Надія Василівна

Керівник: доктор філософії НЕСЕНЮК Євген Сергійович

Консультанти з окремих розділів пояснювальної записки:

перший розділ — доктор філософії Євген НЕСЕНЮК

другий розділ — доктор філософії Євген НЕСЕНЮК

третій розділ — доктор філософії Євген НЕСЕНЮК

Нормоконтролер: к.е.н., доцент Зоряна МОКРИНСЬКА

Київ 2021

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
 Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
 Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ
 завідувач кафедри

_____ Тетяна КОСОВА

«_____» «_____» 2021 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної магістерської роботи

здобувача вищої освіти ПРИХОДЬКО Надії Василівни

(прізвище, ім'я у родовому відмінку)

1. Тема кваліфікаційної роботи «Організація і методика обліку, аналізу та контролю нарахування та сплати податку на прибуток підприємства» затверджена наказом ректора від 30.09.2021 № 2099/ст.

2. Термін виконання роботи: з 11. 10. 2021 р. до 31. 12. 2021 р. _____

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правова база, дані Державної служби статистики України, дані обліково-інформаційної системи підприємства, первинні документи, облікові реєстри, фінансова, податкова, статистична звітність «Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва»

4. Зміст пояснювальної записки:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Податок на прибуток підприємства як об'єкт обліку, аналізу та контролю

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та контролю нарахування та сплати податку на прибуток підприємства

1.3. Організація і задачі обліку, аналізу та контролю нарахування та сплати податку на прибуток підприємства в умовах Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПО УТРИМАННЮ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ СОЛОМ'ЯНСЬКОГО РАЙОНУ М.

КИЄВА

2.1. Документальне оформлення операцій із нарахування та сплати податку на прибуток

2.2. Синтетичний і аналітичний облік нарахування та сплати податку на прибуток підприємства

2.3. Відображення податку на прибуток підприємства у фінансовій і податковій звітності

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПО УТРИМАННЮ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ СОЛОМ'ЯНСЬКОГО РАЙОНУ М. КИЄВА

3.1. Аналіз нарахування та сплати податку на прибуток підприємства

3.2. Внутрішній та зовнішній контроль нарахування та сплати податку на прибуток підприємства

3.3. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та аудиту нарахування та сплати податку на прибуток

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу:
ЛИСТ 1. Формалізація податку на прибуток підприємства як об'єкта обліку, аналізу та контролю; ЛИСТ 2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та контролю нарахування та сплати податку на прибуток підприємства. ЛИСТ 3. Формалізація організації і задач обліку, аналізу та контролю нарахування та сплати податку на прибуток підприємства в умовах Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва. ЛИСТ 4. Схема документообороту із нарахування та сплати податку на прибуток. ЛИСТ 5. Регістри синтетичного і аналітичного обліку нарахування та сплати податку на прибуток підприємства. ЛИСТ 6. Схема відображення податку на прибуток підприємства у фінансовій і податковій звітності. ЛИСТ 7. Аналіз нарахування та сплати податку на прибуток підприємства. ЛИСТ 8. Внутрішній та зовнішній контроль нарахування та сплати податку на прибуток підприємства. ЛИСТ 9. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та аудиту нарахування та сплати податку на прибуток

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Написання першого розділу кваліфікаційної магістерської роботи та надання його керівнику	11.10.2021 – 24.10.2021	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу кваліфікаційної магістерської роботи і надання його керівнику	25.10.2021 – 07.11.2021	
3	Написання та оформлення матеріалів третього розділу кваліфікаційної магістерської роботи і надання його керівнику	08.11.2021 – 21.11.2021	
4	1. Узгодження кваліфікаційної магістерської роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю та перевірку на академічну доброчесність. 3. Отримання рецензії та відгуку на кваліфікаційну магістерську роботу. 4. Підготовка виступу.	22.11.2021 – 07.12.2021	
5	1. Переплетення кваліфікаційної магістерської роботи. 2. Подання кваліфікаційної магістерської роботи та супровідних документів секретарю ДЕК	08.12.2021 – 10.12.2021	

7. Консультанти з окремих розділів

РОЗДІЛ	КОНСУЛЬТАНТ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	ПІДПИС, ДАТА	
		ЗАВДАННЯ ВИДАВ	ЗАВДАННЯ ПРИЙНЯВ
РОЗДІЛ 1	доктор філософії Євген НЕСЕНЮК		
РОЗДІЛ 2	доктор філософії Євген НЕСЕНЮК		
РОЗДІЛ 3	доктор філософії Євген НЕСЕНЮК		

8. Дата видачі завдання: «08» жовтня 2021 р.

Керівник кваліфікаційної магістерської роботи _____ Євген
НЕСЕНЮК (підпис керівника)
Завдання прийняв до виконання _____ Надія ПРИХОДЬКО
(підпис здобувача)

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АРМБ – автоматизоване робоче місце бухгалтера

ВГ - відеограма

ДПІ – Державна податкова інспекція

ДПС – Державна податкова служба

МГ- машинограма

МСБО - міжнародні стандарти бухгалтерського обліку

МСФЗ – міжнародні стандарти фінансової звітності

НП(С)БО – Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку

ПДВ – податок на додану вартість

ПКУ – Податковий Кодекс України

СГД – суб'єкт господарської діяльності

ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної магістерської роботи «Організація і методика обліку, аналізу та контролю нарахування та сплати податку на прибуток підприємства»: 93 стор., 7 рис., 13 табл., 60 літературних джерел.

Мета роботи: удосконалення організації і методики обліку, аналізу та контролю нарахування і сплати податку на прибуток підприємства.

Об'єктом дослідження є процес організаційного та методичного забезпечення обліку, аналізу та контролю нарахування і сплати податку на прибуток підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів обліку, аналізу та контролю нарахування і сплати податку на прибуток Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва.

Методи дослідження: історико-хронологічний аналіз; логічне узагальнення; систематизації; наукової абстракції і системного аналізу; аналіз динамічних рядів та факторний аналіз; логічний та структурний аналіз.

Результати кваліфікаційної магістерської роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень, у практичній діяльності підприємств комунальної сфери та органів податкового контролю.

ОРГАНІЗАЦІЯ, МЕТОДИКА ОБЛІК, АНАЛІЗ, ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ, ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ, ПОДАТОК НА ПРИБУТОК, КОМУНАЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА

ЗМІСТ

ВСТУП.....	10
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА.....	14
1.1. Податок на прибуток підприємства як об’єкт обліку, аналізу та контролю.....	14
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та контролю нарахування та сплати податку на прибуток підприємства.....	20
1.3. Організація і задачі обліку, аналізу та контролю нарахування та сплати податку на прибуток підприємства в умовах Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом’янського району м. Києва.....	26
Висновки до розділу 1.....	32
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПО УТРИМАННЮ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ СОЛОМ’ЯНСЬКОГО РАЙОНУ М. КИЄВА.....	35
2.1. Документальне оформлення операцій із нарахування та сплати податку на прибуток.....	35
2.2. Синтетичний і аналітичний облік нарахування та сплати податку на прибуток підприємства.....	38
2.3. Відображення податку на прибуток підприємства у фінансовій і податковій звітності	44
Висновки до розділу 2.....	52
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПО УТРИМАННЮ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ СОЛОМ’ЯНСЬКОГО	

РАЙОНУ М. КИЄВА.....	55
3.1. Аналіз нарахування та сплати податку на прибуток підприємства..	55
3.2. Внутрішній та зовнішній контроль нарахування та сплати податку на прибуток підприємства.....	64
3.3. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та аудиту нарахування та сплати податку на прибуток.....	73
Висновки до розділу 3.....	77
ВИСНОВКИ.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88
ДОДАТКИ.....	94

ВСТУП

Актуальність проблеми. Однією з найважливіших причин, що стримує рух України на шляху до суспільства високого добробуту, є суттєвий обсяг тіньової економіки. Остання має негативний вплив на всі соціально-економічні процеси, деформує пропорції структурного розвитку, лишає поза системи обліку, аналізу та контролю значний обсяг об'єктів. Тому пріоритетом розвитку національної економіки є її детінізація з використанням різноманітних інструментів. Одним із них є податковий контроль і аналіз нарахування і сплати податку на прибуток, його відображення в обліково-інформаційній системі підприємства.

Після підписання Угоди про Асоціацію з ЄС новели податкового законодавства орієнтовані на детінізацію економіки як умови її реалізації. Податок на прибуток підприємств є бюджетоформуючим, тому легітимізація останнього є важливим чинником зростання доходів бюджету, з однієї сторони, з іншого, це – фактор переходу діяльності суб'єктів господарювання в офіційний сектор економіки, який підлягає статистичному обліку, знаходить відображення в системі національних рахунків тощо.

Необхідність удосконалення обліково-аналітичної і контрольної системи нарахування і сплати податок на прибуток обумовила вибір мети, завдань кваліфікаційної магістерської роботи.

Мета кваліфікаційної магістерської роботи – удосконалення організації і методики обліку, аналізу та контролю нарахування і сплати податку на прибуток підприємства.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність постановки і вирішення наступних **завдань**:

визначено сутність операцій нарахування та сплати податку на прибуток як об'єкта обліку, аналізу та внутрішнього контролю;

узагальнено нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та контролю нарахування та сплати податку на прибуток;

охарактеризовано організацію і задачі обліку, аналізу та внутрішнього контролю в умовах Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва;

формалізовано документальне оформлення операцій нарахування та сплати податку на прибуток;

викладено порядок синтетичного і аналітичного обліку операцій нарахування та сплати податку на прибуток;

розкрито порядок відображення операцій нарахування та сплати податку на прибуток у фінансовій і податковій звітності;

проаналізовано операції нарахування та сплати податку на прибуток підприємства;

запропоновано методику контролю нарахування і сплати податку на прибуток підприємства;

обґрунтовано напрями удосконалення обліково-інформаційної системи операцій нарахування та сплати податку на прибуток за результатами аналізу та внутрішнього контролю.

Об'єкт дослідження – процес організаційного та методичного забезпечення обліку, аналізу та контролю нарахування і сплати податку на прибуток підприємства.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів обліку, аналізу та контролю нарахування і сплати податку на прибуток Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення завдань дослідження використані наступні загальнонаукові і спеціальні методи: історико-хронологічний аналіз; логічне узагальнення; систематизації; наукової абстракції і системного аналізу; аналіз динамічних рядів та факторний аналіз; логічний та структурний аналіз.

Наукова новизна кваліфікаційної магістерської роботи. У кваліфікаційній магістерській роботі удосконалено: методичні підходи до

організації і методики обліку, аналізу та контролю нарахування і сплати податку на прибуток підприємства на основі гармонізації податкового та бухгалтерського обліку. На відміну від існуючих підходів, вони орієнтовані на детінізацію економічних відносин у податковій сфері.

Інформаційною базою дослідження є законодавчо-нормативні акти, наукові періодичні видання, монографії, матеріали науково-практичних конференцій, Інтернет-ресурси, дані Державної служби статистики України, Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності, дані обліково-інформаційної системи Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва: первинні документи з обліку основних засобів, облікові реєстри, фінансова та статистична звітність.

Практичне значення одержаних результатів. Результати кваліфікаційної магістерської роботи у частині удосконалення документального оформлення операцій нарахування та сплати податку на прибуток, реєстрів синтетичного і аналітичного обліку, а також адаптовані до умов підприємства методики обліку, аналізу і контролю нарахування і сплати податку на прибуток підприємства призначені для використання комунальними підприємствами, а також для проведення наукових досліджень.

Апробація результатів кваліфікаційної магістерської роботи.

Результати дослідження, що містяться в кваліфікаційній магістерській роботі, пройшли апробацію та отримали схвалення на III Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Актуальні проблеми і перспективи розвитку України в галузі управління та адміністрування: ініціативи молоді» (22 жовтня 2021 р., м. Харків).

Структура, зміст та обсяг кваліфікаційної магістерської роботи.

Кваліфікаційна магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст кваліфікаційної магістерської роботи розміщено на 93 сторінках

друкованого тексту, у тому числі 13 таблиць, 7 рисунків та 2 додатків на 17 сторінці. Список використаних літературних джерел налічує 60 найменувань, який подано на 7 сторінках.

Публікації здобувача за темою кваліфікаційної магістерської роботи:

1. Приходько Н.В., Облік, аналіз та контроль податку на прибуток підприємства: новели законодавства в контексті детінізації економіки. *Актуальні проблеми і перспективи розвитку України в галузі управління та адміністрування: ініціативи молоді: матер. III Міжн. наук.-практ. інтернет-конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених* (22 жовтня 2021 р., м. Харків). Харків: ХДУХТ, 2021. С.96-97.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Податок на прибуток підприємства як об'єкт обліку, аналізу та контролю

Під податком розуміється обов'язковий внесок у бюджет відповідного рівня, здійснюваний платниками в порядку і на умовах, обумовлених податковим законодавством. Системою оподаткування є сукупність податків і зборів (обов'язкових платежів) у бюджету й у державні цільові фонди, що стягуються відповідно до законодавства України. Ставки, механізм стягування податків і зборів (обов'язкових платежів) є об'єктом податкового регулювання. Функції податків відбивають їхню сутність (рис. 1.1).

Рис. 1.1 - Функції податків

Джерело: побудовано за даними [17]

Класифікація податків представлено на рис. 1.2.

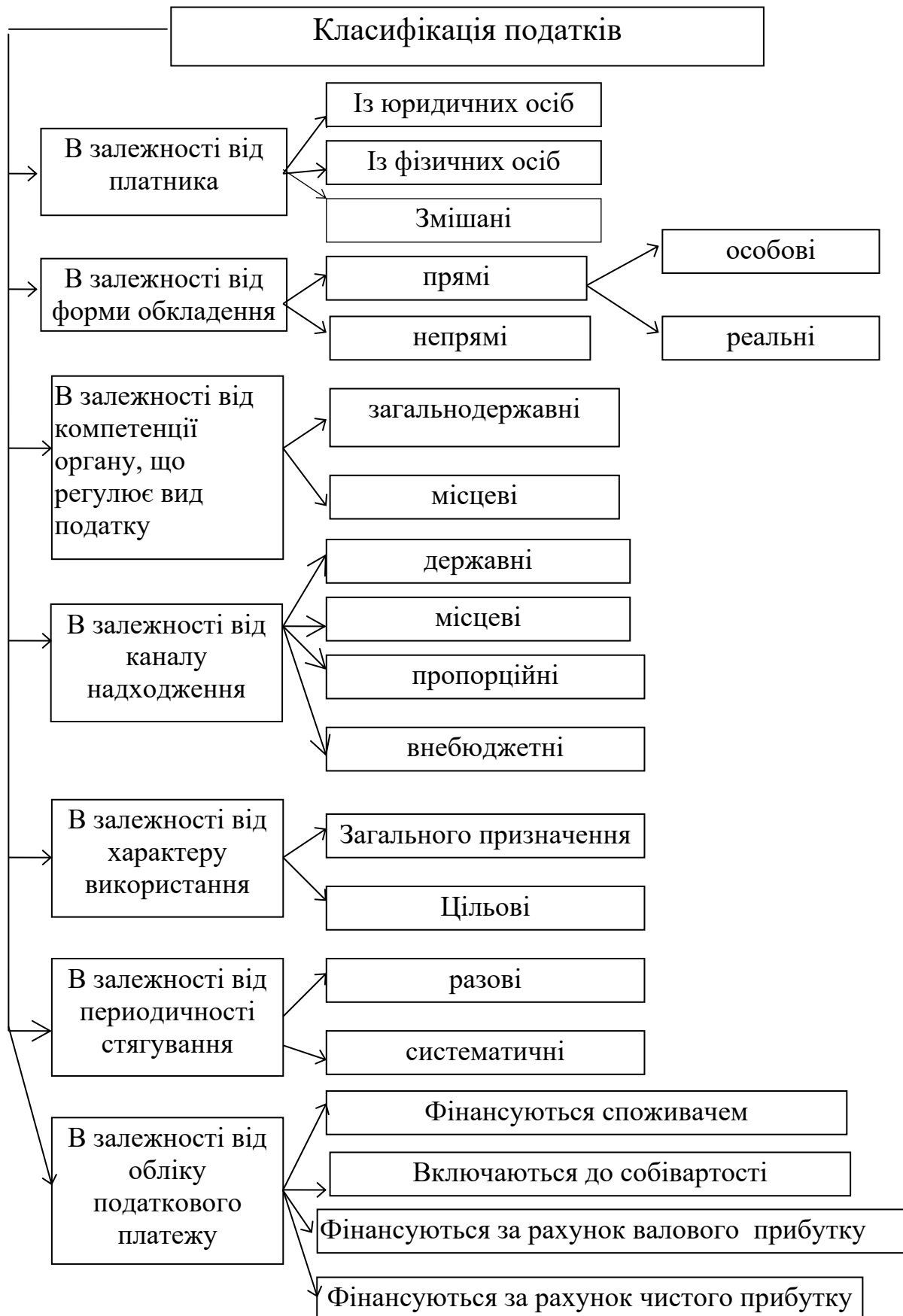

Рис. 1.2 – Класифікація податків

Джерело: побудовано за даними [14]

Принципами побудови системи оподаткування підприємств податком на прибуток є: стимулювання науково-технічного прогресу, технологічного відновлення виробництва, підприємницької виробничої діяльності й інвестиційної активності; обов'язковість; відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства; рівнозначність і пропорційність; рівність, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації; соціальна справедливість; стабільність; обґрунтованість; рівномірність сплати; компетенція; єдиний підхід; обов'язковість платежу; чітка визначеність об'єкта оподаткування; наявність джерел сплати; тверде встановлення податкового періоду, ставок податку, термінів і порядку його сплати, основ для надання податкових пільг (стимулювання розвитку виробництва); доступність.

Платниками податку на прибуток підприємств є юридичні особи, на яких відповідно до законодавства України покладений відповідний обов'язок. Об'єкт оподаткування чітко визначений у назві податку – прибуток. Податок на прибуток підприємств є прямим податком, оскільки його сплачує і несе одна й та сама особа. На відміну від податку на прибуток, ПДВ є непрямим податком, оскільки його сплачує одна особа, а несе інша.

Основним документом, який відображає суму податку на прибуток, є Декларація з податку на прибуток з додатками до неї. Крім того, згідно з п. 46.2 ст. 46 ПКУ платник податку на прибуток подає разом з відповідною податковою декларацією квартальну або річну фінансову звітність (крім малих підприємств) у порядку, передбаченому для подання податкової декларації. Звітним періодом подання декларації може бути календарний квартал, півріччя, три квартали і календарний рік. Декларація з додатками до неї подаються платником незалежно від виникнення у звітному періоді у платника податкового зобов'язання. Відповідно до ПКУ, кожен платник податку повинен забезпечувати накопичення в реєстрах бухгалтерського обліку інформації про доходи, витрати, тимчасові та постійні податкові різниці для складення декларації з податку. Все це перетворює сплату податку

на складний та громіздкий процес для кожного бухгалтера, що супроводжується низкою штрафів та санкцій. Останні, в свою чергу, є складовим джерелом доходу для бюджету, що ставить під сумнів не зацікавленість держави в даній проблемі та відстрочення її вирішення.

Головні відмінності між податковим та бухгалтерським обліком податку на прибуток можна сформулювати так:

Мета. Для цілей бухгалтерського обліку метою є надання даних для здійснення контролю внутрішніми і зовнішніми користувачами, відповідно за результатами діяльності. Для цілей податкового обліку – формування даних, які відповідають потребам податкових органів при перевірці діяльності підприємств.

Функції. Для цілей бухгалтерського обліку функціями є: управлінська, аналітична, інформаційна, оціночна, контрольна. Для цілей податкового обліку – фіскальна та функція захисту інтересів держави при здійсненні комерційної діяльності суб'єктами господарювання.

Характер. Бухгалтерський облік є більш варіативним при виборі форм ведення, а вибірковість перевірки, відображає реальну картину фінансового стану. Податковий облік є чітко регламентованим; піддається суцільній перевірці; відображає вірогідну інформацію про результати господарської діяльності в частині доходів, витрат, результатів.

Об'єкт. Об'єктом бухгалтерського обліку є прибуток, який розраховується як сума нерозподіленого прибутку за попередній рік і сума чистого прибутку за поточний рік мінус суми нарахованих дивідендів за поточний рік і суми внесків на поповнення резервного капіталу; відображається в обліку на рахунку 441 «Прибуток нерозподілений». Об'єктом податкового обліку є прибуток, який розраховується шляхом зменшення суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду.

Як в бухгалтерському обліку, так і в податковому застосовується метод

нарахування, за яким: дохід від реалізації товарів визнається за датою переходу покупцеві права власності на цей товар; дохід від надання послуг та виконання робіт визнається за датою складання відповідного документа, що підтверджує факт надання послуг або виконання робіт. Витрати визнаються за датою нарахуванням доходів [33, с. 407].

Таким чином, прийняття ПКУ, що почав діяти із 01.01.2011р. (розділ 3 «Податок на прибуток» – із 01.04.2011р.) хоч і ліквідувало значну частину відмінностей між податковим та бухгалтерським обліками, вони є різними, мають свої особливості, зокрема з розрахунку податку на прибуток, і уніфікувати їх на сьогоднішній день практично неможливо.

Механізм оподаткування підприємств податком на прибуток зазнав суттєвих змін, які покликані на зближення податкового і бухгалтерського обліку, а також спрощення облікових процедур [53, с. 43]. Зокрема передбачено, що об'єкт оподаткування податком на прибуток підлягає визначенню на підставі даних бухгалтерського обліку шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності, на різниці, які збільшують або зменшують фінансовий результат до оподаткування, а саме: амортизації необоротних активів, резервів (забезпечень), обмежень окремих видів витрат та преференцій тощо.

Відповідно до пп. 134.1.1 ПКУ з 2015 року об'єктом оподаткування є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень цього розділу (розділу III ПКУ) [27, с. 12]. Кодексом встановлено три групи коригувань: різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів (стаття 138), при формуванні резервів (забезпечень) (стаття 139), при здійсненні фінансових операцій (стаття 140). За суттю податкові коригування являють собою постійні

податкові різниці. За змістом податкові коригування виступають тими «больовими точками», по яких, як вказує практика, у платників податку ймовірні порушення з метою ухилення від оподаткування. Додаючи до бухгалтерського прибутку (збитку) певні суми коригувань, платник анулює можливі порушення (навіть якщо він їх і не припуститься). Джерелами інформації для декларації про суми коригувань виступають обіги по відповідних бухгалтерських рахунках та окремі розрахунки, які можуть бути оформлені бухгалтерською довідкою для надання юридичного статусу сумах коригувань. В умовах чинного ПКУ не можна говорити про повну ідентичність або взаємоузгодженість методичних підходів до здійснення бухгалтерських і податкових розрахунків прибутку. Така ідентичність спостерігається лише на стадії власне бухгалтерського розрахунку прибутку (збитку) до стадії податкових коригувань. На стадії коригувань і інших зменшень податку бухгалтерські і податкові методики розрізняються.

З точки зору принципів бухгалтерського обліку підхід законодавця до обмеження витрат платника можна сформулювати як принцип анти – обачності – «не завищуй амортизацію, резерви, забезпечення». За загальною схемою механізм податкових коригувань прибутку, який впроваджується в Україні, є аналогічним до «континентальної» моделі обліку (Німеччина, Італія, Франція). В ПКУ не прописано жодного документу, реєстру, форми та показників звітної декларації щодо відображення коригувань. Тому немає підстав стверджувати про законодавче запровадження податкового обліку податку на прибуток. Радше говорити про податкові розрахунки. Проте в практиці бухгалтери можуть скласти і окремий первинний документ – довідку на суми коригувань, вести накопичувальні реєстри коригувань. Це утворює елементи обліку за формальною ознакою. Крім формальної логіки (документ-реєстр-декларація) важливіше значення мають суттєві аспекти – порядок визнання і визначення операцій (податкових елементів). Згідно з МСФЗ зазначені аспекти є центральними для відображення/не відображення операцій і подій у фінансовій звітності. Зазначене правило є притаманним і

для податкової звітності. В окремих платників податку (страховики, інші фінансові посередники, нерезиденти) потрібно вести окремий від фінансового облік доходів і витрат з метою оподаткування. Отже, на сьогодні маємо розмаїття податкових норм, якими слід керуватися при обранні прийомів збору, накопичення, систематизації податкових коригувань. В одних платників податку такі прийоми можна ідентифікувати як прийоми податкового обліку (документ-реєстр-звітність), в інших – як прийоми податкових розрахунків (застосування лише таблиць коригувань). В будь-якому випадку слід забезпечити юридично доказовий статус такого обліку і розрахунків.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та контролю нарахування та сплати податку на прибуток підприємства

Господарський Кодекс України (статті 10) визначає засади податково політики держави, спрямованої на забезпечення економічно обґрунтованого податкового навантаження на СГД, стимулювання суспільно необхідної їх економічної діяльності, а також дотримання принципу соціальної справедливості та конституційних гарантій прав громадян при оподаткуванні їх доходів [8]. Стаття 17 визначає роль податків як інструмент державного регулювання господарської діяльності. Система оподаткування в Україні, податки і збори встановлюються виключно законами України за принципами економічної доцільності, соціальної справедливості, поєднання інтересів суспільства, держави, територіальних громад, суб'єктів господарювання та громадян. Принципами оподаткування є: оптимальне поєднання фіскальної та стимулюючої функцій оподаткування; стабільність (незмінність) протягом кількох років загальних правил оподаткування; усунення подвійного оподаткування; узгодженість з податковими системами інших країн. Ставки податків мають нормативний характер і не можуть встановлюватись індивідуально для окремого суб'єкта господарювання. Система оподаткування

в Україні передбачає граничні розміри податків і зборів, які можуть справлятися з СГД. При цьому податки та інші обов'язкові платежі, що відповідно до закону включаються до ціни товарів (робіт, послуг) або відносяться на їх собівартість, сплачуються СГД незалежно від результатів їх господарської діяльності.

Відповідно по НП(С)БО 17 поточний податок на прибуток і відстрочений податок на прибуток (відстрочені податкові зобов'язання, відстрочені податкові активи) визнаються витратами або доходом у звіті про фінансові результати [43]. МСБО 12. Податки на прибуток [32] визначає обліковий підхід до податків на прибуток, який визначає порядок обліку поточних та майбутніх податкових наслідків. Зміст базисних термінів представлено на рис. 1.3.

Вимоги до відображення у фінансовій звітності податку на прибуток, що висуваються до національних та міжнародних компаній, однакові [28, с. 277]. Відповідно до національних стандартів, зокрема НП(С)БО 17, поточний та відстрочений податки на прибуток визнаються витратами або доходами у Звіті про фінансові результати. Витрати з податку на прибуток від звичайної діяльності відображаються у рядку «Податок на прибуток від звичайної діяльності» Звіту про фінансові результати в дужках, дохід з податку на прибуток визначається у складі рядку «Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності». При визначенні фінансового результату від звичайної діяльності збиток від такої діяльності до оподаткування зменшується на суму податку.

Дебіторська заборгованість і зобов'язання з поточного податку на прибуток відображаються в бухгалтерському балансі у складі оборотних активів і поточних зобов'язань. Крім того, відповідно до положень НП(С)БО 17, дозволяється згортати їх, якщо зобов'язання за податком на прибуток погашаються зарахуванням дебіторської заборгованості. Інформація про відстрочені податкові активи та зобов'язання розкривається у балансі у складі необоротних активів і довгострокових зобов'язань відповідно.

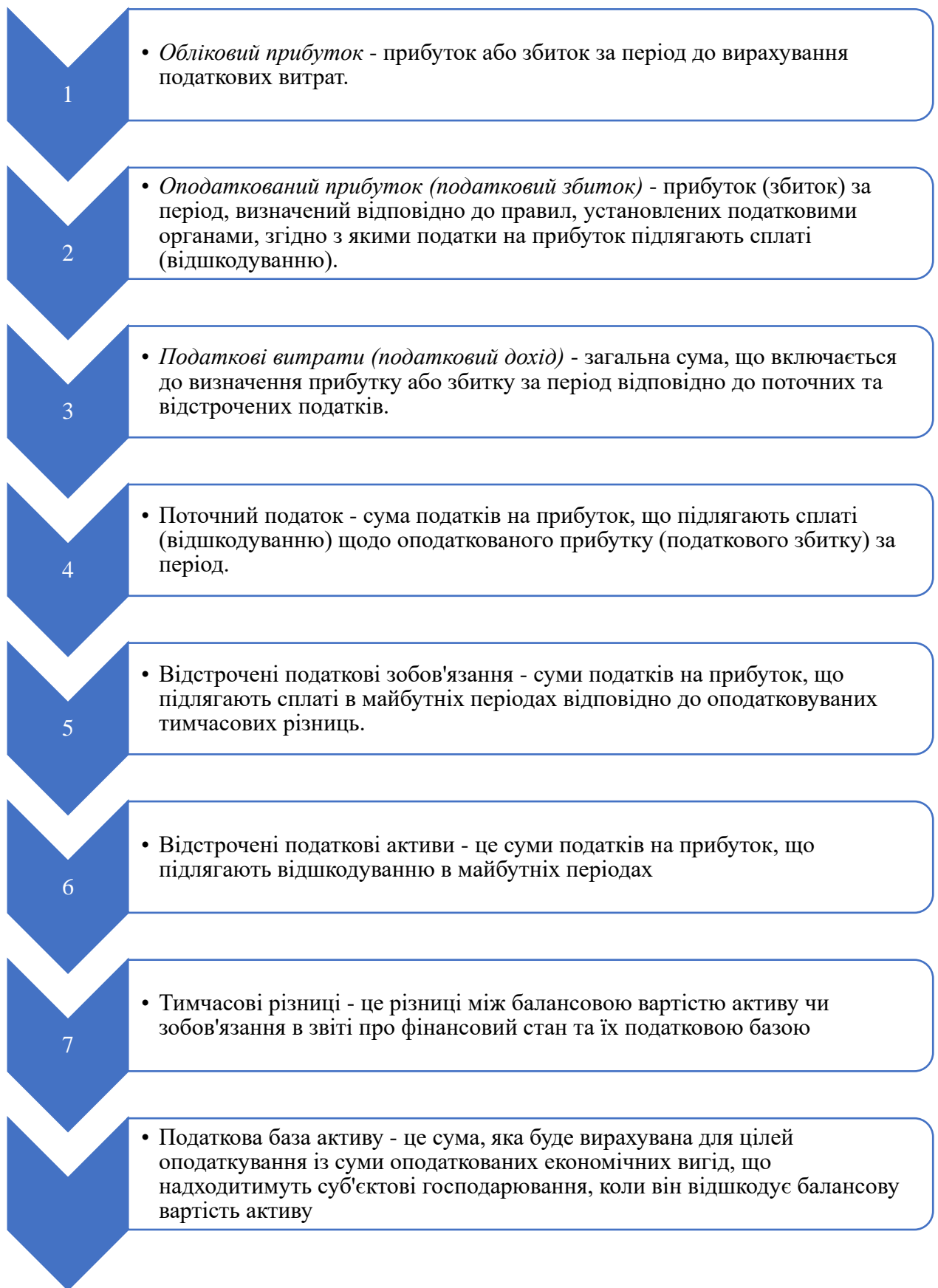

Рис. 1.3. Зміст базисних термінів відповідно до МСБО 12

Джерело: побудовано за даними [32]

Крім того, НП(С)БО 17 дозволяє згортати такі статті, коли зобов'язання з податку на прибуток контролюються одним податковим органом. За наявності деяких відмінностей в відображенні податку на прибуток в обліку відповідно до національних та міжнародних вимог доцільно визначити пріоритетні напрями їх гармонізації на основі міжнародних стандартів, що важливо для здійснення підприємницької діяльності суб'єктами господарювання. Це дозволить надавати на вимогу зовнішніх користувачів фінансову звітність, що є зрозумілою для інвесторів і порівнюваною зі звітністю іноземних компаній. Серед пріоритетних напрямів гармонізації варто відзначити: застосування у податковому обліку принципу нарахування та відповідності доходів і витрат; визначення об'єкта оподаткування на підставі бухгалтерського обліку; формування даних про валові доходи та валові витрати на основі даних первинних документів, прийнятих для відображення у регістрах бухгалтерського обліку.

В Україні із прийняттям Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” виникло ряд проблемних питань стосовно облікового відображення податку на прибуток, визначеного за правилами податкових розрахунків. Із прийняттям Податкового кодексу України № 2756-VI від 2 грудня 2010 р. більшість питань повинна була знайти своє вирішення, шляхом зміни підходу до визначення прибутку до оподаткування. Для визначення ступеня вирішеності існуючих проблем проаналізовано основні положення Податкового кодексу України та встановлено таке: 1) проблему правомірності виокремлення податкових розрахунків в окрему інформаційну систему не вирішено, оскільки положення Податкового кодексу зобов'язують платників податків вести обов'язково податковий облік окремо від бухгалтерського; 2) проблему існування різних баз оподаткування податком на прибуток у бухгалтерському обліку та податкових розрахунках вирішено частково, шляхом установа відповідності умов визнання доходів та витрат, які враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування, умовам, які визначає законодавство у сфері бухгалтерського обліку. Проте податковим

законодавством залишено доходи, які не включаються при визначенні бази оподаткування та витрати подвійного призначення, що, у будь-якому випадку, призведе до утворення податкових різниць у бухгалтерському обліку; 3) проблему документування операцій вирішено частково, оскільки дані для обчислення бази оподаткування за податковим законодавством базуються на документації, яка використовується в бухгалтерському обліку. Слід відзначити, що залишаються нерозробленими документи для обліку податкових різниць. Отже, пропонуємо організувати облік та сформувати облікову політику на підприємстві таким чином, щоб забезпечити оперативне й достовірне визначення фінансового результату до оподаткування та податку на прибуток і якомога більше наблизити до вимог Податкового кодексу України. Запорукою оперативності обліку вважаємо чітко розроблену інформаційну систему облікового забезпечення складання податкової звітності, яка на сьогодні ще не є досконалою [20, с. 185].

З прийняттям ПКУ відбулось явне зближення податкового обліку щодо розрахунку та сплати податку на прибуток з бухгалтерським обліком: зникли поняття «валові доходи», «валові витрати», «податкові класифікаційні групи» основних засобів, з метою оподаткування прибутку основних засобів інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів. Класифікація необоротних активів в бухгалтерському і податковому обліку є ідентичною і регулюється статтею 145 ПКУ [58, с. 250]. Методи нарахування амортизації необоротних активів юридичними і фізичними особами – підприємцями з метою оподаткування податком на прибуток в бухгалтерському і податковому обліку також не відрізняються між собою. В податковому обліку з 01.01.2011 р. застосовуються методи амортизації бухгалтерського обліку, затверджені обліковою політикою підприємствам. З метою досягнення правильного нарахування сум амортизації за весь строк використання (експлуатації) об'єктів необоротних активів у ПКУ передбачено і встановлено мінімально допустимі строки їх служби (строки амортизації.), що вимагає внесення відповідних змін до облікової політики підприємства. Податковий облік,

починаючи з 01.04.2013 р. поступово наближається до місячного періоду нарахування амортизації, тобто такого, який застосовується в бухгалтерському обліку, що правда з деякими обмеженнями. Проте констатація фактів частих змін законодавчих актів щодо регулювання податків, в тому числі податку на прибуток, а, отже, і й організації їх обліку та внесення доповнень до них залишається безперечною.

З огляду на вищезазначене, можна зробити висновок про те, що зміни у Податковому кодексі не вирішують питання повного узгодження показників фінансової та податкової звітності. Навпаки, цей процес ускладнюється введенням нових «податкових різниць» і необхідністю створення концептуально нової методики визначення доходів, витрат та податкових різниць. Повне дослідження та аналіз змін у процесі визначення фінансового результату діяльності підприємства за новим Податковим кодексом потрібно буде проводити одночасно з аналізом Методики бухгалтерського обліку тимчасових та постійних податкових різниць. Загалом, визнання доходів та витрат платника податку на прибуток за методом «нарахувань» є довгоочікуваним та позитивним нововведенням податкового законодавства. Але, незважаючи на всі переваги цього методу, для деяких платників податку на прибуток більш вигідним є касовий метод визначення доходів та витрат (доходи та витрати визнаються за фактом отримання/витрачання коштів). Зважаючи на існуючий досвід, та беручи до уваги інтереси всіх платників податку на прибуток, доцільно було б і в ПКУ визначити окремих платників, що мають право на роботу за касовим методом.

1.3. Організація і задачі обліку, аналізу та контролю нарахування та сплати податку на прибуток підприємства в умовах Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва

Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва створено рішенням Київської міської ради від 02.10.2001 № 59/1493 «Про деякі питання діяльності підприємств, що входять до складу Київського державного комунального об'єднання зеленого будівництва «Київзеленбуд», є правонаступником комунального підприємства «Ятрань» Жовтневого району, комунального підприємства зеленого господарства Залізничного району, комунального підприємства зеленого господарства Радянського району «Діброва» в частині прав та обов'язків що впливають з переданого ними майна, засновано на комунальній власності територіальної громади м. Києва і підпорядковується Департаменту міського благоустрою та збереження природного середовища виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва забезпечує виконання низки робіт по створенню, догляду та експлуатації об'єктів благоустрою району.

Підприємство виконує роботи по озелененню, догляду та експлуатації за зеленими насадженнями району на загальній площі 535,74 га., з них 13 парків загальною площею 175,10 га, 71 сквер – 43,93 га, розв'язки – 3,8 га, бульвари та проспекти – 48,78 га, вуличні насадження – 87,44 га, інші зелені насадження загального користування – 176,69 га.

Головною метою підприємства у сфері благоустрою району та оздоровлення навколишнього природного середовища є утримання на належному рівні та покращення стану міських зелених насаджень, створення нових і реконструкцію існуючих зелених насаджень, забезпечення квіткового

оформлення міста, впровадження нових видів красиво квітучих, декоративних квіткових культур, кущів і дерев, догляд за зеленими насадженнями, благоустрій зон масового відпочинку населення. Сьогодні підтверджує, що одним з головних компонентів міста є зелені насадження, які позитивно впливають на сприйняття Києва, підвищують його ландшафтну, художню та естетичну виразність, водночас покращують умови праці, побуту та відпочинку мешканців Солом'янського району.

Основними видами діяльності підприємства є: озеленувальні та доглядні роботи на території зелених зон. До озеленувальних робіт відносяться посадка дерев, кущів, ремонт та влаштування газонів, посадка квітників. Доглядні роботи включають: знесення аварійних, сухостійних та фаутичних дерев, кронування, знешкодження омели, санітарна очистка території, покос газонів, полив та прополювання квітників, догляд за доріжками, утримання фонтанів та садово-паркових меблів (лави, урни, опори освітлення), ремонт та утримання елементів дитячих та спортивних майданчиків.

Комунальним підприємством по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва надаються наступні послуги:

- Озеленувальні роботи: влаштування газону, вирощування посадкового матеріалу та посадка дерев і кущів, створення квітників.

- Доглядні роботи за зеленими насадженнями: формувальна обрізка дерев та кущів, підкореневий полив дерев, полив газонів і квітників, викошування газонів, догляд за кронами дерев.

- Зняття та корчування пнів: видалення сухостійних, хворих, перестійних дерев, зняття гнізд омели, корчування пнів.

- Транспортні послуги: авто підймачі, трактори, вантажні автомобілі, поливо-мийні машини, спеціальна техніка.

- Реалізація рослинної продукції.

Ідентифікаційний код Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва - 31806913.

Місцезнаходження юридичної особи Україна, 03061, місто Київ, ВУЛИЦЯ НОВОПОЛЬОВА, будинок 95. Розмір статутного капіталу комунального підприємства складає: 34077240,46 грн. Його засновником є: Київська міська рада (код ЄДРПОУ:22883141, знаходиться за адресою: Україна, 01044, місто Київ, вул. Хрещатик, будинок 36). Розмір частки засновника - Київської міської ради становить 100%. Видами діяльності комунального підприємства є:

81.29 Інші види діяльності із прибирання (основний);

1.19 Вирощування інших однорічних і дворічних культур;

01.30 Відтворення рослин;

46.22 Оптова торгівля квітами та рослинами;

81.30 Надання ландшафтних послуг;

47.76 Роздрібна торгівля квітами, рослинами, насінням, добривами, домашніми; тваринами та кормами для них у спеціалізованих магазинах;

38.11 Збирання безпечних відходів.

Керівником підприємства є Лукаш Олексій Олегович, який здійснює керівництво підприємством із 22.12.2018 – керівник.

Дата державної реєстрації підприємства становить 08.01.2002, Дата запису: 08.06.2006, Номер запису: 10731200000009905.

Місцезнаходження реєстраційної справи - Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація. Комунальне підприємство зареєстровано у Головному управлінні регіональної статистики 14.01.2002 (код 21680000), у Головному управлінні ДПС у м. Києві (16.01.2002, 2746,), ДПІ у Солом'янському районі м. Києва (код 43141267 як платника податків отримано 05.03.1991), Головному управлінні ДПС у м. Києві як платника єдиного внеску).

На підприємстві працює 218 осіб. Воно працює на загальній системі оподаткування і складає фінансову звітність відповідно до НП(С)БО 1 [42].

Організаційну структуру бухгалтерії Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва можна

представити схематично (рис. 1.4).

Рис. 1.4 - Структура бухгалтерії Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва

Джерело: власна розробка

Обов'язки працівників бухгалтерії регламентуються посадовими інструкціями, розробленими для підприємства і затверджені директором. Дотримання посадової інструкції має бути покладено основою оцінки роботи бухгалтера.

Бухгалтер з обліку фінансово-розрахункових операцій здійснює облік операцій, пов'язаних із фінансовою діяльністю підприємства.

Обов'язки бухгалтера з фінансової роботи:

забезпечує своєчасний облік коштів, і відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних із рухом цих коштів;

забезпечує достовірний та своєчасний облік витрат обігу, виконання кошторисів витрат та правильність складання звітних калькуляцій обліку витрат за всіма елементами;

забезпечує своєчасне та достовірне відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з нарахування податків, зборів, обов'язкових платежів;

забезпечує своєчасне та достовірне складання податкової звітності та надання її органам державної податкової адміністрації;

забезпечує суворе дотримання касової та розрахункової дисципліни;

веде бухгалтерську документацію відповідно до чинного становища
забезпечує її збереження, згідно з правилами зберігання документальних матеріалів, і передачу в архів.

Бухгалтер з питань фінансової роботи має право:

вимагати від структурних підрозділів підприємства подання планових та фактичних даних, необхідних для ведення податкового обліку та своєчасного складання податкової звітності;

надавати вказівки службам з питань оформлення податкових накладних;

не приймати до виконання та оформлення документи за операціями, що суперечать законодавству та встановленому порядку ведення бухгалтерського обліку та контролю.

Динаміку фінансових результатів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва представлено у табл. 1.1. Протягом 2019-2020 років дохід від реалізації продукції зріс із 14135 тис. грн. до 60786 тис. грн., або на 46651 тис. грн. (330%), а собівартість реалізації скоротилася з 52479 тис. грн. до 50468 тис. грн., або на 2011 тис. грн. (3,83%). Зазначені зміни є позитивними, оскільки підприємство перейшло від збиткової діяльності 2019 року (-38344 тис. грн.) до прибуткової у 2020 році (10318 тис. грн.). Інші операційні доходи скоротилися із 54539 тис. грн. до 623 тис. грн., або на 53916 тис. грн., або на 98,86%. Адміністративні витрати зменшилися із 16696 тис. грн. до 11301 тис. грн., або на 5395 тис. грн. (32,31%). Інші операційні витрати зросли з 1861 тис. грн. до 1888 тис. грн., або на 27 тис. грн. (на 1,45%). Збиток від операційної діяльності скоротився із 2362 тис. грн. до 2248 тис. грн., або на 114 тис. грн. (на 4,83%).

Таблиця 1.1

Динаміка фінансових результатів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва

Стаття	Код рядка	2019	2020	Абс. приріст	Темп приросту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	14135	60786	46651	330,04
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	52479	50468	-2011	-3,83
Валовий: прибуток	2090		10318	10318	
збиток	2095	-38344		38344	-100,00
Інші операційні доходи	2120	54539	623	-53916	-98,86
Адміністративні витрати	2130	-16696	-11301	5395	-32,31
Витрати на збут	2150				
Інші операційні витрати	2180	-1861	-1888	-27	1,45
Збиток від операційної діяльності	2195	-2362	-2248	114	-4,83
Дохід від участі в капіталі	2200				
Інші фінансові доходи	2220				
Інші доходи	2240	3501	3438	-63	-1,80
Фінансові витрати	2250				
Втрати від участі в капіталі	2255				
Інші витрати	2270	-388	-285	103	-26,55
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	751	905	154	20,51

Джерело: власні розрахунки

Інші доходи скоротилися із 3501 тис. грн. до 3438 тис. грн., або на 63 тис. грн. (на 1,80%), інші витрати – із 388 тис. грн. до 285 тис. грн., або на 103 тис. грн. (26,55%). Прибуток до оподаткування зріс із 751 тис. грн. до 905 тис. грн., або на 154 тис. грн. (20,51%). Таким чином, фінансові результати діяльності Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва у 2020 році порівняно з 2019 роком покращилися.

Висновки до розділу 1

1. Під податком розуміється обов'язковий внесок у бюджет відповідного рівня, здійснюваний платниками в порядку і на умовах, обумовлених податковим законодавством. Системою оподаткування є сукупність податків і зборів (обов'язкових платежів) у бюджеті й у державні цільові фонди, що стягуються відповідно до законодавства України. Ставки, механізм стягування податків і зборів (обов'язкових платежів) є об'єктом податкового регулювання.

2. Принципами побудови системи оподаткування підприємств податком на прибуток є: стимулювання науково-технічного прогресу, технологічного відновлення виробництва, підприємницької виробничої діяльності й інвестиційної активності; обов'язковість; відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства; рівнозначність і пропорційність; рівність, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації; соціальна справедливість; стабільність; обґрунтованість; рівномірність сплати; компетенція; єдиний підхід; обов'язковість платежу; чітка визначеність об'єкта оподаткування; наявність джерел сплати; тверде встановлення податкового періоду, ставок податку, термінів і порядку його сплати, основ для надання податкових пільг (стимулювання розвитку виробництва); доступність.

3. Платниками податку на прибуток підприємств є юридичні особи, на яких відповідно до законодавства України покладений відповідний обов'язок. Об'єкт оподаткування чітко визначений у назві податку – прибуток. Податок на прибуток підприємств є прямим податком, оскільки його сплачує і несе одна й та сама особа. На відміну від податку на прибуток, ПДВ є непрямим податком, оскільки його сплачує одна особа, а несе інша.

4. Господарський Кодекс України визначає засади податкової політики держави, роль податків як інструмент державного регулювання господарської діяльності. Відповідно по НП(С)БО 17 поточний податок на прибуток і відстрочений податок на прибуток (відстрочені податкові зобов'язання, відстрочені податкові активи) визнаються витратами або доходом у звіті про фінансові результати. МСБО 12. Податки на прибуток визначає обліковий підхід до податків на прибуток, встановлює порядок обліку поточних та майбутніх податкових наслідків. Вимоги до відображення у фінансовій звітності податку на прибуток, що висуваються до національних та міжнародних компаній, однакові.

5. Об'єктом дослідження є комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва. Ідентифікаційний код Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва - 31806913. Місцезнаходження юридичної особи Україна, 03061, місто Київ, ВУЛИЦЯ НОВОПОЛЬОВА, будинок 95. Розмір статутного капіталу комунального підприємства складає: 34077240,46 грн. Його засновником є: Київська міська рада. Розмір частки засновника - Київської міської ради становить 100%. Видами діяльності комунального підприємства є: 81.29 Інші види діяльності із прибирання (основний); 1.19 Вирощування інших однорічних і дворічних культур; 01.30 Відтворення рослин; 46.22 Оптова торгівля квітами та рослинами; 81.30 Надання ландшафтних послуг; 47.76 Роздрібна торгівля квітами, рослинами, насінням, добривами, домашніми; тваринами та кормами для них у спеціалізованих магазинах; 38.11 Збирання безпечних відходів.

6. Дата державної реєстрації підприємства становить 08.01.2002, Дата запису: 08.06.2006, Номер запису: 10731200000009905. Місцезнаходження реєстраційної справи - Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація. Комунальне підприємство зареєстровано у Головному управлінні регіональної статистики 14.01.2002 (код 21680000), у Головному управлінні ДПС у м. Києві (16.01.2002, 2746,), ДПІ у Солом'янському районі м. Києва (код 43141267 як платника податків отримано 05.03.1991), Головному управлінні ДПС у м. Києві як платника єдиного внеску). На підприємстві працює 218 осіб. Воно працює на загальній системі оподаткування і складає фінансову звітність відповідно до НП(С)БО 1.

7. Протягом 2019-2020 років дохід від реалізації продукції зріс із 14135 тис. грн. до 60786 тис. грн., або на 46651 тис. грн. (330%), а собівартість реалізації скоротилася з 52479 тис. грн. до 50468 тис. грн., або на 2011 тис. грн. (3,83%). Зазначені зміни є позитивними, оскільки підприємство перейшло від збиткової діяльності 2019 року (-38344 тис. грн.) до прибуткової у 2020 році (10318 тис. грн.). Інші операційні доходи скоротилися із 54539 тис. грн. до 623 тис. грн., або на 53916 тис. грн., або на 98,86%. Адміністративні витрати зменшилися із 16696 тис. грн. до 11301 тис. грн., або на 5395 тис. грн. (32,31%). Інші операційні витрати зросли з 1861 тис. грн. до 1888 тис. грн., або на 27 тис. грн. (на 1,45%). Збиток від операційної діяльності скоротився із 2362 тис. грн. до 2248 тис. грн., або на 114 тис. грн. (на 4,83%).

8. Інші доходи скоротилися із 3501 тис. грн. до 3438 тис. грн., або на 63 тис. грн. (на 1,80%), інші витрати – із 388 тис. грн. до 285 тис. грн., або на 103 тис. грн. (26,55%). Прибуток до оподаткування зріс із 751 тис. грн. до 905 тис. грн., або на 154 тис. грн. (20,51%). Таким чином, фінансові результати діяльності Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва у 2020 році порівняно з 2019 роком покращилися.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПО УТРИМАННЮ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ СОЛОМ'ЯНСЬКОГО РАЙОНУ М. КИЄВА

2.1. Документальне оформлення операцій із нарахування та сплати податку на прибуток

Метою ведення бухгалтерського обліку операцій із податку на прибуток є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про результати діяльності підприємства та його розрахунки з бюджетом. Податкова звітність ґрунтується на даних бухгалтерського обліку.

Завданнями ведення бухгалтерського обліку операцій із податку на прибуток є:

забезпечення дотримання податкового законодавства;

правильне обчислення податків;

якісна постановка та ведення податкового та бухгалтерського обліку об'єктів оподаткування;

забезпечення своєчасного та повного внесення сум податків, що належать до сплати.

Бухгалтерський облік операцій із податку на прибуток, фінансова та податкова звітність ґрунтуються на наступних основних принципах:

розважливість - застосування у бухгалтерському обліку методів оцінки, які мають попереджати заниження оцінки зобов'язань та витрат та завищення оцінки активів та доходів підприємства;

повне висвітлення – фінансова та податкова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні результати господарських операцій та подій, здатних вплинути на суму та дату сплати податків;

автономність - кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від його власників, у зв'язку з чим зобов'язання власників щодо сплати податків не повинні відображатися у фінансовій та податковій звітності підприємства;

нарахування та відповідність доходів та витрат - для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, здійсненими для отримання цих доходів. При цьому доходи та витрати відображаються у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати коштів;

періодичність – можливість розподілу діяльності підприємства на певні періоди часу з метою складання фінансової та податкової звітності.

Бухгалтерський облік операцій із податку на прибуток для підприємства ведеться безупинно від часу реєстрації підприємства до його ліквідації.

Жоден факт господарську діяльність може бути прийнято до обліку без відповідного документального оформлення. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку встановлює порядок створення, прийняття та відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових регістрів, бухгалтерської звітності підприємствами.

Операції із податку на прибуток відображаються у бухгалтерському обліку шляхом їх цілісного та безперервного документування.

З метою впорядкування руху та своєчасного отримання для записів у бухгалтерському обліку первинних документів наказом керівника підприємства, установи встановлюється графік документообігу, в якому зазначаються дата створення або отримання від інших підприємств та установ документів, прийняття їх на облік, передачі на обробку та архів.

Графік документообігу на підприємстві, в установі повинен забезпечити оптимальну кількість підрозділів та виконавців, через які проходить кожен первинний документ, визначати мінімальний термін його знаходження у

підрозділі, а також сприяти покращенню облікової роботи, посиленню контрольних функцій бухгалтерського обліку, підвищенню рівня його механізації та автоматизації.

Графік документообігу оформляється у вигляді схеми або переліку робіт із створення, перевірки та обробки документів, що виконуються кожним підрозділом підприємства, установи, а також усіма виконавцями із зазначенням їх взаємозв'язку та термінів виконання робіт (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Документооборот по операціям з нарахування і сплати податку на прибуток

№ з/п	Найменування документа	Створення			Перевірка
		Відповідальний за підготовку	Відповідальний за виконання	Терміни виконання	
1	Декларація з податку на прибуток підприємства	бухгалтер	бухгалтер	до 25 числа місяця, наступного за звітним періодом	Головний бухгалтер
2	Платіжне доручення на перерахування податку на прибуток	бухгалтер	касир	за підсумками кварталу, не пізніше 20 числа місяця, що настає за звітним	Головний бухгалтер
3	Журнал-ордер №3	бухгалтер	Бухгалтер	1 раз на місяць	Головний бухгалтер

Джерело: власна розробка

Працівники підприємств, установ створюють та представляють первинні документи, що належать до сфери їх діяльності, за графіком документообігу. Для цього кожному виконавцю видається витяг із графіка. У виписці наводиться перелік документів, що належать до функціональних обов'язків виконавця, строки їх подання та підрозділи підприємства, установи,

до яких передаються ці документи.

Контроль над виконанням виконавцями графіка документообігу для підприємства, в установі здійснюється головним бухгалтером. Вимоги головного бухгалтера щодо порядку подання до бухгалтерії або на обчислювальну установку необхідних документів та відомостей є обов'язковими для всіх підрозділів та служб підприємства.

2.2. Синтетичний і аналітичний облік нарахування та сплати податку на прибуток підприємства

Відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій та Інструкції щодо застосування [44] облік нарахування та сплати податку на прибуток в умовах Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва ведеться на рахунку 641 «Розрахунки за податками».

АРМБ обліку нарахування та сплати податку на прибуток включає завдання узагальнення інформації на аналітичних і синтетичних рахунках з подальшим угрупованням отриманих даних по одному або ряду рахунків для формування даних для складання звітності, для аналізу, контролю і прийняття управлінських рішень.

Раціональна організація синтетичного та аналітичного обліку господарських операцій із застосуванням АРМБ забезпечує: контроль за повнотою та правильністю обчисленням податку на прибуток; контроль за своєчасністю сплати податку на прибуток до бюджету.

Систематизація та узагальнення даних про нарахований та сплачений податок на прибуток підприємства в аналітичному та синтетичному розрізах призначена для складання фінансової, податкової та статистичної звітності, а також для прийняття необхідних управлінських рішень.

Вирішення завдань виходить з первинної інформації, що створюється у

процесі фінансово-господарської діяльності підприємства, а також із інформації, що повністю формується у процесі вирішення завдань інших ділянок обліку. Облік нарахування і сплати податку на прибуток ґрунтується на вихідній інформації на машинних носіях як єдиної бази даних бухгалтерських записів. Формування бухгалтерських записів та логічний контроль правильності заповнення виконується протягом місяця у міру надходження інформації з АРМ суміжних ділянок обліку. Взаємозв'язок забезпечується використанням єдиної структури кодів синтетичних рахунків та об'єктів аналітичного обліку, застосуванням тих самих бухгалтерських записів у всіх ділянках обліку. Взаємозв'язок здійснюється через єдину основу бухгалтерських записів. Обмін інформацією між АРМБ реалізується спеціальним модулем обміну, що забезпечує суміжним АРМБ вільний доступ. Робота на автоматизованому робочому місці бухгалтера складає основу використання багаторівневого меню: вхідна інформація; нормативно-довідкова інформація; виконання розрахунків; синтетичний та аналітичний облік; вихідна інформація.

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання відображаються на рахунках бухгалтерського обліку 17 та 54. На рахунку 17 «Відстрочені податкові активи» ведеться облік суми податків на прибуток, що підлягає відшкодуванню в наступних звітних періодах унаслідок тимчасової різниці між балансовою вартістю активів або зобов'язань та оцінкою цих активів або зобов'язань, яка використовується з метою оподаткування; перенесення податкових збитків, не використаних для зменшення податку на прибуток у звітному періоді. Якщо на кінець звітного періоду існують тимчасові податкові різниці, що підлягають вирахуванню, то в обліку необхідно це відображати бухгалтерським записом: Дебет 17 «Відстрочені податкові активи»; Кредит 641 «Розрахунки за податками». Якщо на кінець звітного періоду існують тимчасові податкові різниці, що підлягають оподаткуванню, то їх слід відображати на рахунку 54 «Відстрочені податкові зобов'язання». На цьому рахунку ведеться облік суми податків на прибуток,

які сплачуватимуться в наступних періодах унаслідок виникнення тимчасової різниці між балансовою вартістю активів або зобов'язань та оцінкою цих активів або зобов'язань, яка використовується з метою оподаткування. В обліку на суму відстрочених податкових зобов'язань робиться бухгалтерський запис: Дебет 981 «Податки на прибутки від звичайної діяльності»; Кредит 54 «Відстрочені податкові зобов'язання». Дані про суму податку на прибуток та податкові різниці підприємства необхідно розкривати у фінансовій звітності. Зокрема, сума, що відображена у звітному періоді за дебетом субрахунка 981, є витратами з податку на прибуток і наводиться у рядку 180 Звіту про фінансові результати. Результати розрахунку відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань розгорнуто відображають у рядку 060 або рядку 460 Звіт про фінансовий стан. У примітках до фінансової звітності повинна наводитись загальна сума тимчасових податкових різниць, яка підлягає врахуванню при визначенні податкового прибутку (збитку) у наступних періодах, з виділенням суми тимчасових податкових різниць, що підлягають вирахуванню, та суми постійних податкових різниць, що підлягають оподаткуванню [16, с. 87]. З метою гармонізації податкового і фінансового обліку та вдосконалення фінансової звітності, в діючих формах доцільно розкривати інформацію про узгодження (приведення) фінансового результату та податкового прибутку (збитку). Таким чином, прийняття Податкового кодексу дозволило тісно пов'язати податковий та фінансовий облік, однак залишаються проблеми, які потребують подальшого вирішення. Зокрема, застосування НП(С)БО № 17 «Податок на прибуток» та НП(С)БО «Податкові різниці» є досить проблематичними, оскільки деякі їх норми не узгоджені. Крім того, необхідно розробити методичні рекомендації щодо застосування НП(С)БО «Податкові різниці». Потребує подальшого вдосконалення процес формування інформації про податкові різниці у регістрах бухгалтерського обліку. При відображенні інформації про суму нарахованого податку на прибуток та податкові різниці необхідно розкривати інформацію про узгодження (приведення) фінансового результату та

податкового прибутку (збитку).

Постійні різниці, при відображенні витрат з податку на прибуток у фінансовому обліку, не ведуть до виникнення розбіжностей у податковому обліку; при наявності тільки постійних різниць витрати з податку на прибуток визнаються за величиною податку, визначеного за правилами податкового обліку; постійні різниці обумовлені наявністю окремих видів доходів і витрат, які включаються до розрахунку облікового прибутку і не включаються до розрахунку податкового, або навпаки; тимчасові різниці, на відміну від постійних різниць, не можуть утворювати розходження впродовж усієї діяльності підприємства; питання нарахування амортизації є найскладнішим при застосуванні НП(С)БО 17, оскільки тимчасові різниці визначаються не шляхом зіставлення амортизації загалом, а за винятком вартості основних засобів, включених тільки у податкову або бухгалтерську базу нарахування амортизації [35, с. 98]. Підводячи підсумок зазначеного, видно, що фінансові результати, визначені за даними бухгалтерського обліку, інколи значно відрізняються від тих, які визначені за правилами податкового обліку. Таким чином, на підставі проведеного дослідження можна зробити висновок, що мету введення ПКУ не досягнуто. Слід відзначити, що ліквідовано значну кількість відмінностей у правилах ведення бухгалтерського і податкового обліків, однак залишаються проблеми, які потребують подальшого вирішення. Зокрема, застосування НП(С)БО № 17 «Податок на прибуток» та НП(С)БО № 35 «Податкові різниці» [41] є досить проблематичним, оскільки їх деякі норми не узгоджені. Крім того, необхідно розробити методичні рекомендації щодо застосування НП(С)БО № 35 «Податкові різниці». Потребує подальшого вдосконалення процес формування інформації про податкові різниці у регістрах бухгалтерського обліку. При відображенні інформації про суму нарахованого податку на прибуток та податкові різниці необхідно розкривати інформацію про узгодження (приведення) фінансового результату та податкового прибутку (збитку). Реформування податкового законодавства повинно відбуватись шляхом утворення більш досконалої податкової системи,

яка б задовольняла інтереси як держави, так і підприємців.

Технологія побудови обліку у програмі «1С-Бухгалтерія» представлена на рис.2.1.

Рис. 2.1 – Технологія побудови обліку у програмі «1С-Бухгалтерія» Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва

Джерело: власна розробка

Вихідна інформація в умовах комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва містить таких перелік та

опис вихідних повідомлень (табл.2.2).

Таблиця 2.2

Вихідна інформація з обліку нарахування та сплати податку на прибуток у програмі «1С-Бухгалтерія» Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва

Найменування вихідного документа	Форма представлення	Періодичність	Термін видачі	Отримувач інформації
Декларація з податку на прибуток підприємства	ВГ, МГ	1 раз на місяць	До 25 числа наступного місяця	ДПІ, бухгалтерія
Розділ II Журналу 3. Облік розрахунків із бюджетом, довгострокових і поточних зобовязань	ВГ, МГ	1 раз на місяць	До 3 числа наступного місяця	Бухгалтерія
Відомість 3.6 аналітичного обліку розрахунків із бюджетом	ВГ, МГ	1 раз на місяць	До 3 числа наступного місяця	Бухгалтерія

Джерело: власна розробка

Вхідна інформація включає джерела отримання первинної оперативної інформації, періодичність надходження на обробку, спосіб формування первинних документів, первинні облікові реєстри, джерела нормативно-довідкової інформації. Математична модель розв'язання задачі має включати формули розрахунку всіх показників.

Для вирішення завдання «Нарахування податку на прибуток» використовують такі алгоритми:

$$\text{НП} = 0,18 * \text{Б}, \quad (2.1)$$

де ПН - податок на прибуток підприємства, Б - база оподаткування з податку на прибуток.

Облікові реєстри - це носії спеціального формату (паперові, машинні) у вигляді відомостей, ордерів, книг, журналів, машинограм та іншого, призначені для хронологічного, систематичного чи комбінованого накопичення, групування та узагальнення інформації з первинних документів, що прийняті до обліку.

Облік розрахунків із податку на прибуток ведеться у розділі 11 Журналу 3 «Облік розрахунків із бюджетом, облік довгострокових і поточних зобов'язань» та відомості 3.6 аналітичного обліку розрахунків із бюджетом

Облік доходів та результатів діяльності ведеться у журналі №6, облік витрат – у журналі №5, 5А.

Інформація в облікові реєстри переноситься після перевірки первинних документів за формою та змістом.

2.3. Відображення податку на прибуток підприємства у фінансовій і податковій звітності

У 2021 році вступили в дію нові правила оподаткування прибутку підприємств, визначені змінами до Податкового Кодексу України [39]. Так, річний податковий (звітний) період з податку на прибуток підприємств застосовують платники податку, у яких річний дохід за 2020 звітний рік не перевищує 40 млн. грн. Новелою є вимога подання річної фінансової звітності разом з аудиторським звітом у строк, не пізніше 10 червня, за підсумками 2020 року. Це стосується платників податку на прибуток, які відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом. Для проведення податкового

контролю в електронній формі відповідно до чинного законодавства подаються до фіскальних органів баланс (форма 1) та звіт про фінансові результати (сукупний дохід) (форма 2). Ця вимога пояснюється тим фактом, що об'єкт оподаткування податком на прибуток визначається на підставі фінансової звітності підприємства. У разі суттєвих відмінностей показників податкової і фінансової звітності за звітний і попередній періоди підприємство має подати уточнюючу декларацію до річної податкової декларації за 2020 рік у строк, не пізніше 10 червня 2021 року.

Якщо платник податку самостійно виправив помилки за попередній податковий період, то нараховані суми штрафу та пені визнаються витратами згідно із правилами бухгалтерського обліку при визначенні фінансового результату до оподаткування. При цьому на суму таких штрафів та пені податкова різниця для збільшення фінансового результату до оподаткування не виникає.

Новелою є відображення у додатку АВ до Податкової декларації з податку на прибуток підприємств виплачених дивідендів в нарахованій сумі без вирахування утриманого податку на доходи фізичних осіб та військового збору. Незмінним лишилося право платника податку задекларувати від'ємне значення об'єкта оподаткування з попередніх років. Крім того, для платників - правонаступників передбачено зменшення фінансового результату податкового (звітного) періоду на суму збитків платника, що реорганізується.

Інформація про нарахування і сплату податку на прибуток наводиться у формах 1-3 фінансової звітності. У балансі підприємства (табл. 2.3) розкривається інформація про дебіторську і кредиторську заборгованість за розрахунками з бюджетом.

Дебіторська заборгованість по розрахункам із бюджетом відображається у рядку 1135 балансу. Протягом 2020 року вона скоротилася з 20600 тис. грн. до 20578, або на 22 тис. грн. (на 0,11%). Дебіторська заборгованість по розрахункам із бюджетом з податку на прибуток відображається у рядку 1136 балансу. Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень

Солом'янського району м. Києва не має такої заборгованості.

Таблиця 2.3

Інформація про дебіторську і кредиторську заборгованість за розрахунками з податку на прибуток Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва

Стаття	Код рядка	2019	2020	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130				
з бюджетом	1135	20600	20578	-22	-0,11
у тому числі з податку на прибуток	1136				
Питома вага податку на прибуток, %					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500				
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610				
розрахунками з бюджетом	1620	363	340	-23	-6,34
у тому числі з податку на прибуток	1621	29	50	21	72,41
Питома вага податку на прибуток, %		7,99	14,71	6,7169	84,08

Джерело: власні розрахунки

Кредиторська заборгованість по розрахункам із бюджетом відображається у рядку 1620 балансу. Протягом 2020 року вона скоротилася з 363 тис. грн. до 340, або на 23 тис. грн. (на 6,34%). Кредиторська

заборгованість по розрахункам із бюджетом з податку на прибуток відображається у рядку 1621 балансу. У Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва не має такої заборгованості вона зросла з 29 тис. грн. до 50 тис. грн., або на 21 тис. грн. (72,41%). Питома вага кредиторської заборгованості з податку на прибуток у кредиторській заборгованості по розрахунками з бюджетом зросла з 7,99% до 14,71%, або на 6,72%.

Витрати з податку на прибуток відображаються у рядку 2300 звіту про фінансові результати (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Витрати з податку на прибуток Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва у розділі I звіту про фінансові результати

Стаття	Код рядка	2019	2020	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
Прибуток до оподаткування:	2290	751	905	154	20,51
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	135	163	28	20,74
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	616	742	126	20,45

Джерело: власні розрахунки

Протягом 2019-2020 років вони зросли зі 135 тис. грн. до 163 тис. грн., або на 28 тис. грн. (20,74%).

Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва у розділі II звіту про фінансові результати не нараховувало податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Витрати з податку на прибуток Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва у розділі II звіту про фінансові результати (сукупний дохід)

Стаття	Код рядка	2019	2020	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
Інший сукупний дохід до оподаткування (дооцінка необоротних активів)	2450		312	312	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455				
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		312	312	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		1054	1054	

Джерело: власні розрахунки

Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва складає звіт про рух грошових коштів прямим методом (табл. 2.6).

Інформація про сплату зобов'язань з податків і зборів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва відображається у розділі I. Рух коштів у результаті операційної діяльності за рядком 3115. Зобов'язання з податків і зборів зросли з 8072 тис. грн. до 9171 тис. грн., або на 1099 тис. грн. (на 13,61%). Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток відображаються за рядком 3116, вони скоротилися з 265 тис. грн. до 142 тис. грн., на 123 тис. грн., або на 46,42%.

Таблиця 2.6

Інформація про сплату зобов'язань з податків і зборів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва

Стаття	Код рядка	2019	2020	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Надходження від:					
реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	17026	10029	-6997	-41,10
повернення податків і зборів	3005				
у тому числі податку на додану вартість	3006				
цільового фінансування	3010	52060	57405	5345	10,27
інші надходження	3095				
Витрачання на оплату:					
товарів (робіт, послуг)	3100	-22718	-17533	5185	-22,82
праці	3105	-29232	-32718	-3486	11,93
відрахувань на соціальні заходи	3110	-7852	-8729	-877	11,17
зобов'язань з податків і зборів	3115	8072	9171	1099	13,61
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	265	142	-123	-46,42

Джерело: власні розрахунки

Якщо підприємство складає Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом), то у розділі I. Рух коштів у результаті операційної діяльності за

рядком 3500 відображається прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування, за рядком 3580 - сплачений податок на прибуток.

Інформація про Податок на прибуток розкривається у розділі XII Приміток до фінансової звітності (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Інформація про Податок на прибуток розкривається у розділі XII Приміток до фінансової звітності Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва

Стаття	Код рядка	2019	2020	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
Поточний податок на прибуток	1210	135	163	28	20,74
Включено до звіту про фінансові результати	1240	135	163	28	20,74

Джерело: власні розрахунки

У Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва суми, що відображені у рядку 1210 «Поточний податок на прибуток» та 1240 «Включено до звіту про фінансові результати» зросли зі 135 тис. грн. до 163 тис. грн., або на 28 тис. грн. (20,74%).

Розрахунок податку на прибуток Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва в Декларації з податку на прибуток наведено на рис. 2.2. Податок на прибуток за звітний податковий період, відображений у рядку 17, становить 162762 грн., податок на прибуток за результатами попереднього податкового періоду поточного року (рядок 18) - 111831 грн., податок на прибуток, нарахований за результатами звітнього останнього періоду - 50931 грн.

Рис. 2.2 - Розрахунок податку на прибуток Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва

Джерело: власні розрахунки

Висновки до розділу 2

1. Метою ведення бухгалтерського обліку операцій із податку на прибуток є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про результати діяльності підприємства та його розрахунки з бюджетом. Податкова звітність ґрунтується на даних бухгалтерського обліку. Завданнями ведення бухгалтерського обліку операцій із податку на прибуток є: забезпечення дотримання податкового законодавства; правильне обчислення податків; якісна постановка та ведення податкового та бухгалтерського обліку об'єктів оподаткування; забезпечення своєчасного та повного внесення сум податків, що належать до сплати.

2. Відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій та Інструкції щодо застосування [44] облік нарахування та сплати податку на прибуток в умовах Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва ведеться на рахунку 641 «Розрахунки за податками». Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання відображаються на рахунках бухгалтерського обліку 17 та 54.

3. У 2021 році вступили в дію нові правила оподаткування прибутку підприємств, визначені змінами до Податкового Кодексу України. Так, річний податковий (звітний) період з податку на прибуток підприємств застосовують платники податку, у яких річний дохід за 2020 звітний рік не перевищує 40 млн. грн. Новелою є вимога подання річної фінансової звітності разом з аудиторським звітом у строк, не пізніше 10 червня, за підсумками 2020 року. Це стосується платників податку на прибуток, які відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом. Для проведення податкового контролю в електронній формі відповідно до чинного законодавства

подаються до фіскальних органів баланс (форма 1) та звіт про фінансові результати (сукупний дохід) (форма 2). Ця вимога пояснюється тим фактом, що об'єкт оподаткування податком на прибуток визначається на підставі фінансової звітності підприємства. У разі суттєвих відмінностей показників податкової і фінансової звітності за звітний і попередній періоди підприємство має подати уточнюючу декларацію до річної податкової декларації за 2020 рік у строк, не пізніше 10 червня 2021 року.

4. Інформація про нарахування і сплату податку на прибуток наводиться у формах 1-3 фінансової звітності. У балансі підприємства розкривається інформація про дебіторську і кредиторську заборгованість за розрахунками з бюджетом. Дебіторська заборгованість по розрахункам із бюджетом відображається у рядку 1135 балансу. Протягом 2020 року вона скоротилася з 20600 тис. грн. до 20578, або на 22 тис. грн. (на 0,11%). Дебіторська заборгованість по розрахункам із бюджетом з податку на прибуток відображається у рядку 1136 балансу. Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва не має такої заборгованості.

5. Кредиторська заборгованість по розрахункам із бюджетом відображається у рядку 1620 балансу. Протягом 2020 року вона скоротилася з 363 тис. грн. до 340, або на 23 тис. грн. (на 6,34%). Кредиторська заборгованість по розрахункам із бюджетом з податку на прибуток відображається у рядку 1621 балансу. У Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва не має такої заборгованості вона зросла з 29 тис. грн. до 50 тис. грн., або на 21 тис. грн. (72,41%). Питома вага кредиторської заборгованості з податку на прибуток у кредиторській заборгованості по розрахунками з бюджетом зросла з 7,99% до 14,71%, або на 6,72%.

6. Витрати з податку на прибуток відображаються у рядку 2300 звіту про фінансові результати. Протягом 2019-2020 років вони зросли зі 135 тис. грн. до 163 тис. грн., або на 28 тис. грн. (20,74%). Комунальне підприємство по

утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва у розділі II звіту про фінансові результати не нараховувало податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом.

7. Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва складає звіт про рух грошових коштів прямим методом. Інформація про сплату зобов'язань з податків і зборів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва відображається у розділі I. Рух коштів у результаті операційної діяльності за рядком 3115. Зобов'язання з податків і зборів зросли з 8072 тис. грн. до 9171 тис. грн., або на 1099 тис. грн. (на 13,61%). Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток відображаються за рядком 3116, вони скоротилися з 265 тис. грн. до 142 тис. грн., на 123 тис. грн., або на 46,42%. Якщо підприємство складає Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом), то у розділі I. Рух коштів у результаті операційної діяльності за рядком 3500 відображається прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування, за рядком 3580 - сплачений податок на прибуток.

8. Інформація про Податок на прибуток розкривається у розділі XII Приміток до фінансової звітності. У Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва суми, що відображені у рядку 1210 «Поточний податок на прибуток» та 1240 «Включено до звіту про фінансові результати» зросли зі 135 тис. грн. до 163 тис. грн., або на 28 тис. грн. (20,74%).

9. Розрахунок податку на прибуток Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва проведено в Декларації з податку на прибуток. Податок на прибуток за звітний податковий період, відображений у рядку 17, становить 162762 грн., податок на прибуток за результатами попереднього податкового періоду поточного року (рядок 18) - 111831 грн., податок на прибуток, нарахований за результатами звітного останнього періоду - 50931 грн.

РОЗДІЛ 3
ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ
НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК
КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПО УТРИМАННЮ ЗЕЛЕНИХ
НАСАДЖЕНЬ СОЛОМ'ЯНСЬКОГО РАЙОНУ М. КИЄВА

3.1. Аналіз нарахування та сплати податку на прибуток підприємства

Вартість активів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва протягом 2020 року зросла з 65743 тис. грн. до 68385 тис. грн., або на 2642 тис. грн. (на 4,02%). Найбільшу питому вагу у структурі активів мають необоротні активи, частка яких зросла з 54,67% до 55,96%, або на 1,29%. Вартість необоротних активів зросла з 35944 тис. грн. до 38268 тис. грн., або на 2324 тис. грн. (на 6,47%).

Нематеріальні активи займають незначну питому вагу у структурі активів – 0,04% і на кінець аналізованого періоду є повністю зношеними. Коефіцієнт зносу основних засобів збільшився з 68,04% до 68,45%, або на 0,41%. Їх питома вага за залишковою вартістю зросла з 50,77% до 51,56%, або на 0,79%. Значною є частка дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом, яка скоротилася з 31,33% до 30,09%, або на 1,24%. Питома вага дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги є незначною і скоротилася з 1,98% до 1,56%, або на 0,42%.

Найбільші темпи скорочення мають гроші та їх еквіваленти – із 1820 тис. грн. до 917 тис. грн., або на 903 тис. грн. (на 49,62%), їх частка скоротилася із 2,77% до 1,34%, або на 1,43%. У найбільшій абсолютній сумі збільшилися запаси – із 5713 тис. грн. до 6835 тис. грн., або на 1122 тис. грн. (19,64%), а частка у підсумку балансу зросла з 8,69% до 9,99%, або на 1,30%.

Таблиця 3.1

**Динаміка розміру і структури активів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень
Солом'янського району м. Києва**

Актив	Код рядка	01.01.2020	01.01.2020	Абсо- лютний приріст, тис. грн.	Темп приросту, %	Структура, %		
						01.01.2020	01.01.2020	зміна
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Необоротні активи								
Нематеріальні активи	1000							
первісна вартість	1001	24	24	0	0,00	0,04	0,04	0,00
накопичена амортизація	1002	22	24	2	9,09	0,03	0,04	0,00
Коефіцієнт зносу		91,67	100,00	8,33	9,09	0,14	0,15	0,01
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2565	3010	445	17,35	3,90	4,40	0,50
Основні засоби	1010	33377	35258	1881	5,64	50,77	51,56	0,79
первісна вартість	1011	104436	111742	7306	7,00	158,85	163,40	4,55
знос	1012	71059	76484	5425	7,63	108,09	111,84	3,76
Коефіцієнт зносу		68,04	68,45	0,41	0,60	0,10	0,10	0,00

Закінчення табл. 3.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Усього за розділом I	1095	35944	38268	2324	6,47	54,67	55,96	1,29
II. Оборотні активи								
Запаси	1100	5713	6835	1122	19,64	8,69	9,99	1,30
Виробничі запаси	1101	4880	5837	957	19,61	7,42	8,54	1,11
Незавершене виробництво	1102	833	998	165	19,81	1,27	1,46	0,19
Дебіторська заборгованість:								
за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1300	1066	-234	-18,00	1,98	1,56	-0,42
з бюджетом	1135	20600	20578	-22	-0,11	31,33	30,09	-1,24
Поточні фінансові інвестиції	1160	195	187	-8	-4,10	0,30	0,27	-0,02
Гроші та їх еквіваленти	1165	1820	917	-903	-49,62	2,77	1,34	-1,43
Витрати майбутніх періодів	1170	75	93	18	24,00	0,11	0,14	0,02
Інші оборотні активи	1190	96	441	345	359,38	0,15	0,64	0,50
Усього за розділом II	1195	29799	30117	318	1,07	45,33	44,04	-1,29
Баланс	1300	65743	68385	2642	4,02	100,00	100,00	0,00

Джерело: власні розрахунки

У структурі пасивів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва основну питому вагу займає власний капітал, частка якого зросла з 88,03; до 87,16%, а розмір збільшився із 57872 тис. грн. до 59602 тис. грн., або на 1730 тис. грн., на 2,99% (табл. 3.2). Джерелом приросту власного капіталу є додатковий капітал, який збільшився з 37871 тис. грн. до 39215 тис. грн., або на 1344 тис. грн. (на 3,55%). Його питома вага незначно скоротилася – із 57,60% до 57,34%. Зареєстрований (пайовий) капітал протягом аналізованого періоду був незмінним у сумі 34077 тис. грн., але його частка скоротилася з 51,83% до 49,83%. Підприємство має непокритий збиток у сумі 14627 тис. грн., частка якого зросла з (-22,25%) до (-21,39%).

Величина довгострокових зобов'язань збільшилася з 1450 тис. грн. до 4764 тис. грн., або на 3314 тис. грн., на 228,55 тис. грн. (2,21%), їх питома вага скоротилася у підсумку балансу із 6,97% до 4,76%. Частка поточних зобов'язань скоротилася з 9,77% до 5,88%, або на 3,89%, а їх абсолютна сума – із 6421 тис. грн. до 4019 тис. грн., на 2402 тис. грн., або на 37,41%. У складі поточних зобов'язань найбільш значущою є стаття інших поточних зобов'язань, частка якої скоротилася з 8,90% до 4,82%, або на 4,09%, а абсолютна величина – із 5854 тис. грн. до 3295 тис. грн., або на 2559 тис. грн., або на 43,71%.

Таким чином, підприємство має достатній рівень фінансової автономії, але наявність непокритих збитків є негативною ознакою діяльності підприємства. Для визначення типу фінансової стійкості необхідно порівняти запаси з власним оборотним капіталом (табл. 3.3).

Таблиця 3.2

**Динаміка розміру і структури пасивів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень
Солом'янського району м. Києва**

Актив	Код рядка	01.01.2020	01.01.2020	Абсо- лютний приріст, тис. грн.	Темп приросту, %	Структура, %		
						01.01.2020	01.01.2020	зміна
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	34077	34077	0	0,00	51,83	49,83	-2,00
Капітал у дооцінках	1405							
Додатковий капітал	1410	37871	39215	1344	3,55	57,60	57,34	-0,26
Резервний капітал	1415	551	625	74	13,43	0,84	0,91	0,08
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-14627	-14627	0	0,00	-22,25	-21,39	0,86
Неоплачений капітал	1425							
Вилучений капітал	1430							
Усього за розділом I	1495	57872	59602	1730	2,99	88,03	87,16	-0,87

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення								
Відстрочені податкові зобов'язання	1500							
Довгострокові кредити банків	1510							
Інші довгострокові зобов'язання	1515							
Довгострокові забезпечення	1520							
Цільове фінансування	1525	1450	4764	3314	228,55	2,21	6,97	4,76
Усього за розділом II	1595	1450	4764	3314	228,55	2,21	6,97	4,76
III. Поточні зобов'язання і забезпечення								
Короткострокові кредити банків	1600							
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610							
товари, роботи, послуги	1615	55	83	28	50,91	0,08	0,12	0,04
розрахунками з бюджетом	1620	363	340	-23	-6,34	0,55	0,50	-0,05

Закінчення табл. 3.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
у тому числі з податку на прибуток	1621	29	50	21	72,41	0,04	0,07	0,03
розрахунками зі страхування	1625	31		-31	-100,00	0,05	0,00	-0,05
розрахунками з оплати праці	1630	34	96	62	182,35	0,05	0,14	0,09
Поточні забезпечення	1660	5854	3295	-2559	-43,71	8,90	4,82	-4,09
Доходи майбутніх періодів	1665							
Інші поточні зобов'язання	1690	84	56	-28	-33,33	0,13	0,08	-0,05
Усього за розділом III	1695	6421	4019	-2402	-37,41	9,77	5,88	-3,89
Баланс	1900	65743	68385	2642	4,02	100,00	100,00	0,00

Джерело: власні розрахунки

Таблиця 3.3

Аналіз власного оборотного капіталу і ліквідності Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва

Актив	Код рядка	01.01.2020	01.01.2020	Абсолютний приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6
Запаси	1100	5713	6835	1122	19,64
Виробничі запаси	1101	4880	5837	957	19,61
Незавершене виробництво	1102	833	998	165	19,81
з бюджетом	1135	20600	20578	-22	-0,11
Гроші та їх еквіваленти	1165	1820	917	-903	-49,62
Усього за розділом II	1195	29799	30117	318	1,07
Усього за розділом III	1695	6421	4019	-2402	-37,41
Власний оборотний капітал		23378	26098	2720	11,63
Коефіцієнт покриття запасів власним оборотним капіталом		4,09	3,82	-0,274	-6,69
Коефіцієнти ліквідності					
- абсолютної		0,28	0,23	-0,06	-19,50
- проміжної		2,99	4,34	1,35	45,12
- загальної		4,64	7,49	2,85	61,47

Джерело: власні розрахунки

Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва має власний оборотний капітал, величина якого зросла протягом 2020 року з 23378 тис. грн. до 26098 тис. грн., або на

2720 тис. грн. (на 11,63%). Запаси повною мірою покриваються власним оборотним капіталом, тому підприємство має абсолютний тип фінансової стійкості.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності скоротився з 0,28 до 0,23, але вище нормативу 0,2. Коефіцієнт проміжної ліквідності збільшився з 2,99 до 4,34, а загальної - із 4,64 до 7,49, що значно більше рекомендованих значень 1 і 2. Таким чином, підприємство є фінансово стійким і платоспроможним.

Податкове навантаження підприємства є незначним. Протягом 2020 року навантаження на виручку скоротилося з 0,96% до 0,27%, а навантаження на активи зросло із 0,21% до 0,24%.

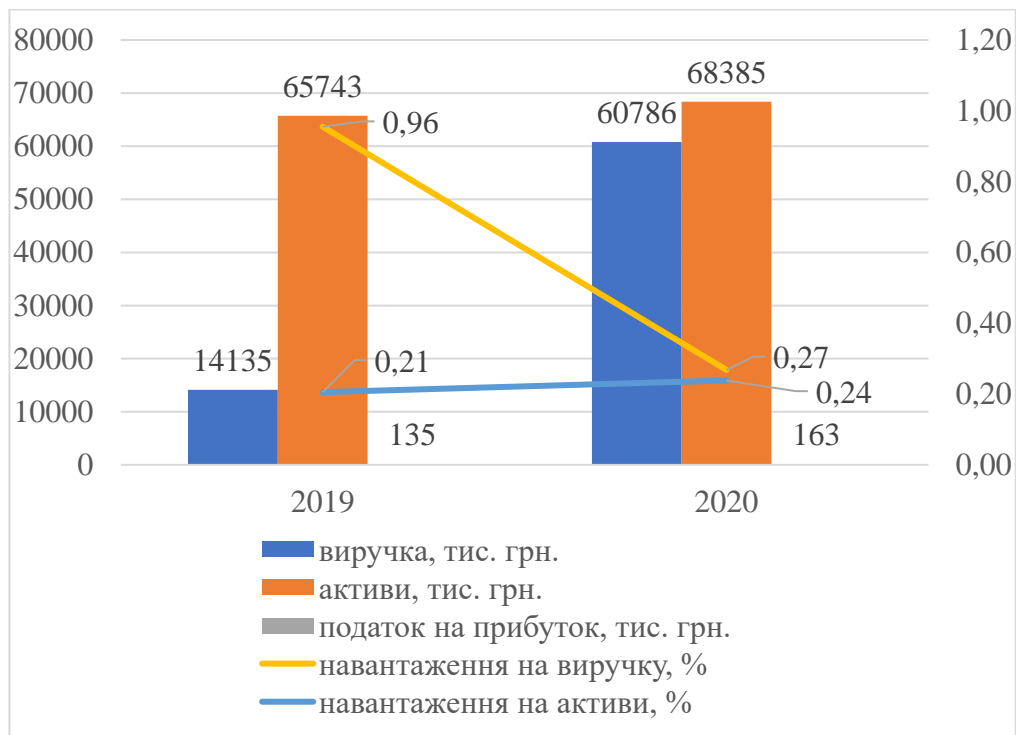

Рис. 3.1 – Динаміка податкового навантаження Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва

Джерело: власні розрахунки

Податкова дисципліна підприємства є задовільною, оскільки заборгованість перед бюджетом з податку на прибуток становить всього 50 тис. грн. станом на початок 2021 року.

3.2. Внутрішній та зовнішній контроль нарахування та сплати податку на прибуток підприємства

Податковий контроль розглядається з двох сторін: як функція або елемент державного управління економікою; як особлива діяльність щодо виконання податкового законодавства України. Обидві сторони податкового контролю перебувають у нерозривній єдності та безперервному розвитку та вдосконаленні [23].

Органи податкової служби визначені законодавством як єдина система контролю за дотриманням податкового та валютного законодавства, правильністю обчислення, повнотою та своєчасністю внесення до відповідного бюджету податків, зборів та інших обов'язкових платежів, а також неоподатковуваних доходів, встановлених законодавством України [3].

Органи державної податкової служби здійснюють:

- А) контроль за дотриманням податкового законодавства;
- Б) перевірку правильності обчислення податків, зборів та інших обов'язкових платежів;
- В) перевірку якості постановки та ведення податкового та бухгалтерського обліку об'єктів оподаткування;
- Г) забезпечення своєчасного та повного внесення сум податків, що належать до сплати;
- Д) накладення фінансових та адміністративних стягнень на порушників законодавства з податків, зборів та інших обов'язкових платежів;
- е) профілактику податкових правопорушень.

Податковий контроль здійснюється органами податкової служби у формі безвиїзної податкової перевірки (камеральна перевірка) або виїзної податкової перевірки (документальна перевірка).

Перейдемо до розгляду правової основи та регламентного забезпечення обліку та податкового контролю операцій із податку на прибуток (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Порівняльна характеристика внутрішньогосподарського та податкового контролю

Структурні елементи	Внутрішньогосподарський контроль	Податковий контроль
1	2	3
1. Суб'єкти	Працівники підприємства: бухгалтер, аналітик, юрист, маркетолог	Посадові особи органів державної податкової служби та податкової міліції
2. Мета	Оцінка якості економічної інформації, що формується управлінською системою підприємства	Оцінка законності обліку податків, зборів, обов'язкових платежів та податкової звітності з метою профілактики податкових правопорушень.
3. Задачі	<ul style="list-style-type: none"> • проникнення у функції менеджменту, організаційну діяльність підприємства та оцінка якості цієї діяльності; • розробка рекомендацій щодо її удосконалення; • забезпечення користувачів інформацією про реальне фінансове становище об'єкта, достовірність обліку та звітності; • визначення фінансової стратегії підприємства 	<ul style="list-style-type: none"> • оцінка дотримання податкового та валютного законодавства; • перевірка правильності обчислення податків, зборів та інших обов'язкових платежів; • перевірка якості постановки та ведення податкового та бухгалтерського обліку об'єктів оподаткування; • оцінка своєчасного та повного внесення сум податків, що належать до сплати; • своєчасне та повне накладення фінансових та адміністративних стягнень на порушників законодавства з податків, зборів та інших обов'язкових платежів.
4. Об'єкти	• система керування підприємством;	• система обліку об'єктів оподаткування

Закінчення табл. 3.4

1	2	3
	<ul style="list-style-type: none"> • економічна інформація, що формується менеджерами, у тому числі дані обліку та звітності 	
5. Функції	<ul style="list-style-type: none"> • внутрішній стратегічний контроль; • контроль фінансово-господарської діяльності та роботи персоналу на відповідність встановленим нормам; • контроль достовірності результатів діяльності, відображених у фінансовій звітності 	<ul style="list-style-type: none"> • економічна інформація про фінансово-господарську діяльність підприємства, пов'язана з обчисленням та сплатою податків, відображена у первинних документах, обліку та звітності
6. Методичні прийоми	Органолептичні, розрахунково-аналітичні, документальні	
7. Види контрольної інформації	Відомості контролю, окремих об'єктів, контрольні розрахунки, довідки, акти обстежень	Акт камеральної та документальної перевірки
8. Користувачі інформації	Власники, менеджери найвищого рівня	Власники, державні податкові адміністрації, правоохоронні органи

Джерело: власна розробка

Так об'єктом податкового контролю правильності розрахунків з податку прибуток є безпосередньо прибуток підприємства, як кінцевий фінансовий результат. Для перевірки правильності визначення податковому інспектору слід скористатися Податковим Кодексом України. Особливу увагу податковому інспектору слід приділяти можливому заниженню цього показника (прибутку) з метою зменшення перерахувань до бюджету. Для цього він перевіряє правильність формування доходів та повноту віднесення сум до валових витрат цього звітного періоду (табл. 3.5).

Проведення податкового контролю необхідно здійснювати за такими етапами:

Таблиця 3.5

**Характеристика фактографічної інформації для перевірки операцій
достовірності нарахування та своєчасності сплати податку на прибуток**

Назва документа, реєстру, форми звітності	Ступінь використання в контрольному процесі	Примітка
1	2	3
Податкова декларація з податку на прибуток підприємств	Перевірка суми податку, що підлягає бюджету. Зіставлення із сумами відбитими Балансе (Ф №1) та Головної книги. Перевірка відповідності сум основної частини із додатками.	Перевірка рядків оподаткованого прибутку та податку
Баланс (Форма 1)	Відповідність сум податків з іншими формами звітності та обліковими реєстрами (Головною книгою).	Рівність активної та пасивної частин
Звіт про фінансові результати (Форма №2)	Перевірка, розміру: фінансових результатів, величини прибутку. Звіряється відповідність даних цього звіту з Декларацією, Балансом та Головною книгою	Перевірка сум платежів до бюджету
Головна книга	Перевірка відповідності сум податкових платежів з обліковими реєстрами журнал - ордер, відомості. Відповідність даних із сумами Балансу (Ф №1). Рахунки 64, 98.	Відкривається на кожен рахунок окремий лист.
Журнал-ордер з обліку витрат №5, №5А	Перевірка відповідності даних первинних документів з даними облікового реєстру. Перевірка формування витрат	
Журнал-ордер з обліку розрахунків №3	Перевірка відповідності даних первинних документів із даними облікового реєстру. Перевірка за рахунком 64	
Відомості №1.2, 1.3	Звіряння даних з первинними документами, а також відповідність даних із Головною книгою, журналами-ордерами, у частині «Розрахунків з бюджетом» (рах. 64)	Використовується для ведення аналітичного обліку

Закінчення табл. 3.5

1	2	3
Розрахунки бухгалтерії	Звіряється правильність застосування ставок податку зі ставкою, що діє на момент перевірки	Правильність застосування бази оподаткування
Платіжне доручення	Звіряється своєчасність перерахування податків до бюджету, а також правильність даних щодо одержувача податку	Правильність вказівки пункту параграфа; статті згідно з якою сплачується податок

Джерело: власна розробка

1. Передперевірочний аналіз.
2. Планування контролю.
3. Контакт із об'єктом контролю.
4. Документальні перевірки.
5. Завершальний етап контролю.
6. Реалізація та контроль за виконанням матеріалів контролю.

Передперевірочний аналіз включає наступні роботи: вивчення обліку платника у податковому органі; вивчення податкових декларацій та інших звітних документів; порівняння динаміки даних про нарахування та сплату податків, зборів та інших обов'язкових платежів; аналіз розвитку підприємства; аналіз основних показників підприємства

При аналізі податковий інспектор отримує необхідні загальні відомості про підприємство та визначає основні напрямки перевірки.

На етапі планування контролю здійснюється відбір необхідних даних про платників податку, відбір об'єктів для проведення документальних перевірок, підготовка планів та графіків документальних перевірок, а також уточнення параметрів контролю, часу та обсягу контрольних процедур, визначення джерела інформації, методичних прийомів контролю, відповідальних осіб за проведення контролю, результатів контролю.

Програма перевірки складається виходячи з мети проведення контролю та визначає об'єкт оподаткування, правильність нарахування податків, стан звітності, фінансовий стан та ведення бухгалтерського та податкового обліку, сприяє виявленню фактів недонарахування та зниження сум податків платниками. На етапі перевірки контакт з об'єктом контролю здійснюється безпосередньо на об'єктах контролю.

При проведенні перевірки працівники державних податкових органів у перший день перевірки зобов'язані пред'явити свої службові посвідчення керівнику підприємства, яке перевіряється, а також:

- ознайомити з метою перевірки та подати програму та графік перевірки;
- подати членів контрольної бригади;
- пояснити причини, з яких проводиться перевірка;
- вирішити організаційні питання (розміщення у приміщенні членів бригади, забезпечення організаційною технікою тощо);
- обумовити порядок надання необхідної інформації для перевірки;
- ознайомити із попередніми результатами контролю;
- якщо перевірка проводиться за межами свого району, податкові інспектори додатково пред'являють посвідчення державного податкового органу на перевірку платника податків із зазначенням найменування району (області), де здійснюватиметься податковий контроль.

Податковий контроль здійснюється органами податкової служби у формі безвиїзної податкової перевірки (камеральна перевірка) або виїзної податкової перевірки (документальна перевірка).

Камеральна перевірка проводиться податковими інспекторами за місцезнаходженням державної податкової служби. Камеральна перевірка здійснюється на підставі бухгалтерської звітності, податкових декларацій (розрахунків) та інших документів та додатків, які надаються до податкової адміністрації, а також даних, що є в органах державної податкової служби, документів та відомостей.

Камеральна перевірка оформляється актом, підписаним податковим інспектором, який здійснив перевірку, та керівником податкової служби.

Матеріали камеральної перевірки застосовуються щодо наступних податкових перевірок.

Документальна перевірка здійснюється з виїздом на об'єкт контролю та характеризується більш високою об'єктивністю вивчення повноти та правильності податкових розрахунків, їх зіставленням з даними первинних документів, аналітичним та синтетичним обліком, податковим обліком та звітністю. Документальна перевірка є основним способом податкового контролю.

Попередня документальна перевірка підприємства здійснюється на основі поданих декларацій, розрахунків безпосередньо в державних податкових органах. Інформація, отримана за результатами попередньої документальної перевірки, використовується податковими інспекторами для подальшої документальної перевірки.

Документальна перевірка є частиною регулярної роботи і є перевіркою правильності обчислення та розрахунків платником податків і зборів, яка проводиться у звітному періоді безпосередньо на місці знаходження платника. Документальна перевірка здійснюється на підставі первинних документів, бухгалтерського та податкового обліку, звітності, поданої підприємством.

Загальними питаннями, що підлягають перевірці під час проведення податкового контролю операцій із податком з прибутку, є:

повнота та правильність визначення бази оподаткування;

правильність застосування ставок прибутку, і навіть арифметичних підрахунків при нарахуванні;

законність та обґрунтованість застосування пільг при сплаті податку до державного та місцевих бюджетів;

повнота та своєчасність сплати податку на прибуток;

правильність складання бухгалтерських проводок з нарахування та сплати платежу;

правильність складання та своєчасність подання до податкової адміністрації форм звітності;

правильність ведення аналітичного та синтетичного обліку за рахунком 64 «Розрахунки з бюджетом»;

відповідність записів аналітичного та синтетичного обліку записам у головній книзі та балансі підприємства.

Розглянемо послідовність проведення перевірки податкових органів розрахунків з податку прибуток.

Спочатку проводиться перевірка відповідності даних щодо цього податку у звітних формах підприємства.

Розмір оподаткованого прибутку та сума нарахованого податку звіряється також із даними Декларації про прибуток.

Особливій перевірці податковим інспектором підлягає відповідність даних у додатках до Декларації про прибуток підприємства та саму Декларацію. Для цієї перевірки податковий інспектору слід користуватися «Порядком складання декларації про прибуток підприємств», де чітко вказується, який рядок Декларації відповідає якомусь рядку додатків і, що необхідно туди відносити.

Далі податковий інспектор перевіряє відповідність даних, відображених у звітних формах, із сумами у Головній книзі. Зокрема, перевіряється рахунок 64 у частині перерахованих сум податку на прибуток.

Наступним, найбільш трудомістким та відповідальним етапом перевірки є перевірка визначення самої бази оподаткування (прибутку). І тому необхідно вивчити журнали-ордери з обліку витрат №5, 5А що визначають собівартість реалізованої продукції. Податковому інспектору слід переконатися у тому, щоб витрати були спотворені і цим не внесено спотворення прибуток від реалізації.

У зв'язку з цим податковий інспектор має визначити правильність визначення доходів і витрат, що беруть участь у розрахунку оподаткованого

прибутку, перевірити правильність нарахування амортизації основних засобів та нематеріальних активів.

Для перевірки правильності нарахування амортизації основних фондів необхідно здійснити перевірку основних засобів. При цьому слід відповісти на такі запитання:

своєчасність та правильність документального оформлення та відображення в облікових регістрах надходження, переміщення та вибуття основних засобів;

правильність визначення (розрахунку) суми, амортизаційних відрахувань та віднесення їх на собівартість продукції (робіт, послуг);

своєчасність та правильність списання недоамортизованої частини основних засобів на фінансові результати підприємства;

правильність та своєчасність нарахування плати за оренду основних засобів та віднесення на собівартість продукції (робіт, послуг);

своєчасність та правомірність складання розрахунку результатів від ліквідації основних засобів, а також достовірність зазначених витрат з ліквідації та віднесення результатів від ліквідації на фінансово-господарську діяльність підприємства;

правильність віднесення до основних засобів тех. що перебувають у балансі підприємства;

своєчасність та правильність проведення інвентаризації та відображення результатів на рахунках;

достовірність індексації вартості основних засобів та віднесення сум змін на рахунки бухгалтерського обліку.

Правильність нарахування амортизаційних відрахувань податковий інспектор перевіряє шляхом складання розрахунку протягом місяця, де за Головною книгою розмір нарахованої суми амортизаційних відрахувань значно відрізняється від інших місяців. При виявленні помилок під час розрахунку слід перевірити та інші місяці та виявити вплив даних помилок на собівартість продукції. Порівняння знову розрахованих сум амортизаційних

відрахувань із фактичними проведеними сумами здійснюється з використанням відомості розрахунку амортизації основних засобів (типова форма ОЗ-14). На підставі розрахунку бухгалтерії перевіряється правильність механізму розрахунку прибуток, тобто. правильність множення основи на ставку податку. Далі податковий інспектор перевіряє своєчасність перерахування сум податку до бюджету. І тому перевірці підлягає інформація, відображена у платіжних дорученнях. Перевіряється, було прийнято доручення банком до закінчення терміну платежу прибуток до бюджету. Також перевіряється призначення платежу, відповідність пунктів, параграфів, статей за якими сплачується цей податок.

3.3. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та аудиту нарахування та сплати податку на прибуток

Задачам детінізації економіки відповідає створення сприятливих умов для платників єдиного податку, які переходять на загальну систему оподаткування в середині року. Вони мають сплатити податок на прибуток на підставі податкової декларації за річний податковий (звітний) період (як новостворені), який починається з дати переходу на загальну систему та закінчується 31 грудня такого року. Зазначені платники єдиного податку подаватимуть Податкову декларацію з податку на прибуток підприємств за податковий (звітний) рік, який починається з дати переходу на загальну систему оподаткування та закінчується 31 грудня такого року. Разом з Декларацією з податку на прибуток платник податку повинен подати фінансову звітність за період перебування на спрощеній системі оподаткування та за звітний рік (з 01 січня по 31 грудня такого року).

Потребам детінізації податкових правовідносин відповідає організація комунікацій між платниками податків та контролюючими органами. В

електронному кабінеті платник податків може отримати інформацію стосовно банківських реквізитів для сплати податку на прибуток, скориставшись меню «Стан розрахунків з бюджетом».

Податкове планування – це розробка та практичне застосування схем, дозволяють знизити податковий тиск, це методи та заходи, створені задля збільшення оборотних засобів, що у розпорядженні підприємства після сплати податків. Тобто мета податкового планування – отримавши від своєї діяльності максимальний прибуток, мінімізувати оподаткування законним способом, тим самим зменшивши на себе податковий тиск. При цьому податкове планування має базуватися на аналізі не лише поточного законодавства, а й загальної принципової позиції фіскальних органів з питань оподаткування, а також перспективного законодавства для уникнення додаткових податкових витрат у разі прийняття тих чи інших законів.

Податкове планування є доцільним завжди: і коли підприємство процвітає, і коли воно балансує на межі рентабельності або, що гірше, на межі банкрутства. При грамотному підході поліпшення фінансового стану нічого очікувати пов'язані з податковими порушеннями та його наслідками.

Умовно податкове планування можна поділити на стратегічне та поточне.

Стратегічне податкове планування включає вибір місця реєстрації фірми, її територіального місцезнаходження, юрисдикції, організаційно-правової форми та видів діяльності, визначення часток співзасновників у статутному фонді, формування внутрішньої організаційної структури фірми.

Поточне податкове планування – це вибір облікової політики фірми, розрахункове планування податкових платежів, безпосереднє застосування їх оптимізації.

Податкове планування може допомогти підприємству:

- Дотримуватися податкового законодавства шляхом правильного розрахунку податків;
- звести до мінімуму податкові суми;

- максимально збільшити прибуток;
- розробити структуру взаємовигідних договорів із замовниками та постачальниками;
- керувати потоками коштів;
- уникати штрафних санкцій.

Загалом, основними питаннями обліку податку на прибуток, що розкриваються в НП(С)БО 17 „Податок на прибуток“, є наступні: визнання витрат (доходів), активів та зобов'язань, пов'язаних з податком на прибуток; оцінка відстрочених активів та зобов'язань з податку на прибуток. Тимчасова різниця — різниця між оцінкою активу або зобов'язання за даними фінансової звітності та податковою базою цього активу або зобов'язання відповідно [55, с. 385]. Відстрочений податковий актив (ВПА) - сума податку на прибуток, що підлягає відшкодуванню у наступних періодах унаслідок: тимчасової різниці, що підлягає вирахуванню; перенесення податкового збитку, не включеного до розрахунку зменшення податку на прибуток у звітному періоді; перенесення на майбутні періоди податкових пільг, якими скористатися у звітному періоді неможливо. Відстрочене податкове зобов'язання (ВПЗ) - сума податку на прибуток, який сплачуватиметься в наступних періодах з тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню. Згідно з додатком 1 до НП(С)БО 17: ВПА перераховуються по рахунках 681, 38, 47, 69, а також з перевищення балансової вартості основних засобів в податковому обліку над їх вартістю в бухгалтерському; ВПЗ перераховуються по рахунках 371 і 39, а також з перевищення балансової вартості основних засобів у бухгалтерському обліку над їх вартістю в податковому. Сам механізм обчислення податку на прибуток, за допомогою НП(С)БО 17, ускладнює облік і викривляє фінансову звітність, що в подальшому призводить до прийняття необґрунтованих рішень для діяльності підприємства. Потрібно удосконалювати механізм оподаткування за допомогою введення нових технологій вирахування та обчислення податку. Різниця між бухгалтерським та оподатковуваним прибутком завжди існувала, адже не всі витрати включені до витрат податкового обліку (штрафи, пені,

неустойки сплачені, представницькі витрати вище встановленої межі та ін

При реалізації облікового процесу щодо визначення податкового прибутку (збитку) згідно оновлених норм НП(С)БО та ПКУ існують відмінності. Представлені облікові етапи існують виокремлено в деяких аспектах, що не сприяє дієвому практичному впровадженню оновлених законодавчих норм. Тому, по-перше гармонізація бухгалтерського та податкового обліку не можлива без зменшення кількості облікових етапів та спрощення їх процедур [56, с. 86]. Реалізація цього напрямку полягає у розробці методичних вказівок щодо обліку податку на прибуток та заповнення декларації з податку на прибуток. Зокрема: по-перше, необхідно викреслити існуючі різниці у перших облікових етапах – визначенні доходів звітного періоду. По-друге, врахувавши відмінності у складі витрат звітного періоду скоротити їх на законодавчому рівні. По-третє: трудозатрати на етапах коригування на суми постійних та тимчасових податкових різниць звести до мінімуму можливо тільки при скороченні податкових різниць. Впровадження трьох представлених напрямків удосконалення дозволить об'єднати етапи визначення податку на прибуток, який відображається у звіті підприємства про фінансові результати, і прибутку, який є об'єктом оподаткування згідно норм НП(С)БО та ПКУ, значно скоротивши їх кількість. Це в цілому спростить облікові процедури та забезпечить більшу прозорість бухгалтерського обліку, як інформативного підґрунтя для ведення податкового обліку.

Досліджуючи сучасний стан обліку розрахунків за податком на прибуток підприємств, встановлено, що методика таких розрахунків визначається вимогами інституціонального середовища, в тому числі податкового законодавства. З метою забезпечення єдиного підходу до відображення в обліку інформації про витрати та доходи з податку на прибуток, а також їх списання на фінансові результати запропоновано до Плану рахунків бухгалтерського обліку ввести рахунок 77 «Доходи з податку на прибуток» [5, с. 181]. З метою формування достовірної інформації про активи та зобов'язання з податку на прибуток, які відображаються у Балансі

(Звіті про фінансовий стан), удосконалено порядок розрахунків кінцевих залишків на рахунках 17 «Відстрочені податкові активи» та 54 «Відстрочені податкові зобов'язання», що враховує ситуації, які виникають на практиці

Висновки до розділу 3

1. Вартість активів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва протягом 2020 року зросла з 65743 тис. грн. до 68385 тис. грн., або на 2642 тис. грн. (на 4,02%). Найбільшу питому вагу у структурі активів мають необоротні активи, частка яких зросла з 54,67% до 55,96%, або на 1,29%. Вартість необоротних активів зросла з 35944 тис. грн. до 38268 тис. грн., або на 2324 тис. грн. (на 6,47%).

2. Нематеріальні активи займають незначну питому вагу у структурі активів – 0,04% і на кінець аналізованого періоду є повністю зношеними. Коефіцієнт зносу основних засобів збільшився з 68,04% до 68,45%, або на 0,41%. Їх питома вага за залишковою вартістю зросла з 50,77% до 51,56%, або на 0,79%. Значною є частка дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом, яка скоротилася з 31,33% до 30,09%, або на 1,24%. Питома вага дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги є незначною і скоротилася з 1,98% до 1,56%, або на 0,42%.

3. Найбільші темпи скорочення мають гроші та їх еквіваленти – із 1820 тис. грн. до 917 тис. грн., або на 903 тис. грн. (на 49,62%), їх частка скоротилася із 2,77% до 1,34%, або на 1,43%. У найбільшій абсолютній сумі збільшилися запаси – із 5713 тис. грн. до 6835 тис. грн., або на 1122 тис. грн. (19,64%), а частка у підсумку балансу зросла з 8,69% до 9,99%, або на 1,30%. У структурі пасивів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва основну питому вагу займає власний капітал, частка якого зросла з 88,03% до 87,16%, а розмір збільшився із 57872 тис. грн. до 59602 тис. грн., або на 1730 тис. грн., на 2,99%. Джерелом приросту власного капіталу є додатковий капітал, який збільшився з 37871 тис. грн. до

39215 тис. грн., або на 1344 тис. грн. (на 3,55%). Його питома вага незначно скоротилася – із 57,60% до 57,34%. Зареєстрований (пайовий) капітал протягом аналізованого періоду був незмінним у сумі 34077 тис. грн., але його частка скоротилася з 51,83% до 49,83%. Підприємство має непокритий збиток у сумі 14627 тис. грн., частка якого зросла з (-22,25%) до (-21,39%).

4. Величина довгострокових зобов'язань збільшилася з 1450 тис. грн. до 4764 тис. грн., або на 3314 тис. грн., на 228,55 тис. грн. (2,21%), їх питома вага скоротилася у підсумку балансу із 6,97% до 4,76%. Частка поточних зобов'язань скоротилася з 9,77% до 5,88%, або на 3,89%, а їх абсолютна сума – із 6421 тис. грн. до 4019 тис. грн., на 2402 тис. грн., або на 37,41%. У складі поточних зобов'язань найбільш значущою є стаття інших поточних зобов'язань, частка якої скоротилася з 8,90% до 4,82%, або на 4,09%, а абсолютна величина – із 5854 тис. грн. до 3295 тис. грн., або на 2559 тис. грн., або на 43,71%. Таким чином, підприємство має достатній рівень фінансової автономії, але наявність непокритих збитків є негативною ознакою діяльності підприємства.

5. Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва має власний оборотний капітал, величина якого зросла протягом 2020 року з 23378 тис. грн. до 26098 тис. грн., або на 2720 тис. грн. (на 11,63%). Запаси повною мірою покриваються власним оборотним капіталом, тому підприємство має абсолютний тип фінансової стійкості. Коефіцієнт абсолютної ліквідності скоротився з 0,28 до 0,23, але вище нормативу 0,2. Коефіцієнт проміжної ліквідності збільшився з 2,99 до 4,34, а загальної - із 4,64 до 7,49, що значно більше рекомендованих значень 1 і 2. Таким чином, підприємство є фінансово стійким і платоспроможним. Податкове навантаження підприємства є незначним. Протягом 2020 року навантаження на виручку скоротилося з 0,96% до 0,27%, а навантаження на активи зросло із 0,21% до 0,24%. Податкова дисципліна підприємства є задовільною, оскільки заборгованість перед бюджетом з податку на прибуток становить всього 50 тис. грн. станом на початок 2021 року.

6. Податковий контроль розглядається з двох сторін: як функція або елемент державного управління економікою; як особлива діяльність щодо виконання податкового законодавства України. Обидві сторони податкового контролю перебувають у нерозривній єдності та безперервному розвитку та вдосконаленні. Проведено порівняльну характеристику внутрішньогосподарського та податкового контролю. Наведено характеристику фактографічної інформації для перевірки операцій достовірності нарахування та своєчасності сплати податку на прибуток.

7. Потребам детінізації податкових правовідносин відповідає організація комунікацій між платниками податків та контролюючими органами. В електронному кабінеті платник податків може отримати інформацію стосовно банківських реквізитів для сплати податку на прибуток, скориставшись меню «Стан розрахунків з бюджетом». Податкове планування – це розробка та практичне застосування схем, дозволяють знизити податковий тиск, це методи та заходи, створені задля збільшення оборотних засобів, що у розпорядженні підприємства після сплати податків. Тобто мета податкового планування – отримавши від своєї діяльності максимальний прибуток, мінімізувати оподаткування законним способом, тим самим зменшивши на себе податковий тиск.

8. З метою забезпечення єдиного підходу до відображення в обліку інформації про витрати та доходи з податку на прибуток, а також їх списання на фінансові результати запропоновано до Плану рахунків бухгалтерського обліку ввести рахунок 77 «Доходи з податку на прибуток». З метою формування достовірної інформації про активи та зобов'язання з податку на прибуток, які відображаються у Балансі (Звіті про фінансовий стан), удосконалено порядок розрахунків кінцевих залишків на рахунках 17 «Відстрочені податкові активи» та 54 «Відстрочені податкові зобов'язання», що враховує ситуації, які виникають на практиці.

ВИСНОВКИ

1. Під податком розуміється обов'язковий внесок у бюджет відповідного рівня, здійснюваний платниками в порядку і на умовах, обумовлених податковим законодавством. Системою оподаткування є сукупність податків і зборів (обов'язкових платежів) у бюджети й у державні цільові фонди, що стягуються відповідно до законодавства України. Ставки, механізм стягування податків і зборів (обов'язкових платежів) є об'єктом податкового регулювання.

2. Принципами побудови системи оподаткування підприємств податком на прибуток є: стимулювання науково-технічного прогресу, технологічного відновлення виробництва, підприємницької виробничої діяльності й інвестиційної активності; обов'язковість; відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства; рівнозначність і пропорційність; рівність, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації; соціальна справедливість; стабільність; обґрунтованість; рівномірність сплати; компетенція; єдиний підхід; обов'язковість платежу; чітка визначеність об'єкта оподаткування; наявність джерел сплати; тверде встановлення податкового періоду, ставок податку, термінів і порядку його сплати, основ для надання податкових пільг (стимулювання розвитку виробництва); доступність.

3. Платниками податку на прибуток підприємств є юридичні особи, на яких відповідно до законодавства України покладений відповідний обов'язок. Об'єкт оподаткування чітко визначений у назві податку – прибуток. Податок на прибуток підприємств є прямим податком, оскільки його сплачує і несе одна й та сама особа. На відміну від податку на прибуток, ПДВ є непрямим податком, оскільки його сплачує одна особа, а несе інша.

4. Господарський Кодекс України визначає засади податкової політики держави, роль податків як інструмент державного регулювання господарської

діяльності. Відповідно по НП(С)БО 17 поточний податок на прибуток і відстрочений податок на прибуток (відстрочені податкові зобов'язання, відстрочені податкові активи) визнаються витратами або доходом у звіті про фінансові результати. МСБО 12. Податки на прибуток визначає обліковий підхід до податків на прибуток, встановлює порядок обліку поточних та майбутніх податкових наслідків. Вимоги до відображення у фінансовій звітності податку на прибуток, що висуваються до національних та міжнародних компаній, однакові.

5. Об'єктом дослідження є комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва. Ідентифікаційний код Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва - 31806913. Місцезнаходження юридичної особи Україна, 03061, місто Київ, ВУЛИЦЯ НОВОПОЛЬОВА, будинок 95. Розмір статутного капіталу комунального підприємства складає: 34077240,46 грн. Його засновником є: Київська міська рада. Розмір частки засновника - Київської міської ради становить 100%. Видами діяльності комунального підприємства є: 81.29 Інші види діяльності із прибирання (основний); 1.19 Вирощування інших однорічних і дворічних культур; 01.30 Відтворення рослин; 46.22 Оптова торгівля квітами та рослинами; 81.30 Надання ландшафтних послуг; 47.76 Роздрібна торгівля квітами, рослинами, насінням, добривами, домашніми; тваринами та кормами для них у спеціалізованих магазинах; 38.11 Збирання безпечних відходів.

6. Дата державної реєстрації підприємства становить 08.01.2002, Дата запису: 08.06.2006, Номер запису: 10731200000009905. Місцезнаходження реєстраційної справи - Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація. Комунальне підприємство зареєстровано у Головному управлінні регіональної статистики 14.01.2002 (код 21680000), у Головному управлінні ДПС у м. Києві (16.01.2002, 2746,), ДПІ у Солом'янському районі м. Києва (код 43141267 як платника податків отримано 05.03.1991), Головному управлінні ДПС у м. Києві як платника єдиного внеску). На

підприємстві працює 218 осіб. Воно працює на загальній системі оподаткування і складає фінансову звітність відповідно до НП(С)БО 1.

7. Протягом 2019-2020 років дохід від реалізації продукції зріс із 14135 тис. грн. до 60786 тис. грн., або на 46651 тис. грн. (330%), а собівартість реалізації скоротилася з 52479 тис. грн. до 50468 тис. грн., або на 2011 тис. грн. (3,83%). Зазначені зміни є позитивними, оскільки підприємство перейшло від збиткової діяльності 2019 року (-38344 тис. грн.) до прибуткової у 2020 році (10318 тис. грн.). Інші операційні доходи скоротилися із 54539 тис. грн. до 623 тис. грн., або на 53916 тис. грн., або на 98,86%. Адміністративні витрати зменшилися із 16696 тис. грн. до 11301 тис. грн., або на 5395 тис. грн. (32,31%). Інші операційні витрати зросли з 1861 тис. грн. до 1888 тис. грн., або на 27 тис. грн. (на 1,45%). Збиток від операційної діяльності скоротився із 2362 тис. грн. до 2248 тис. грн., або на 114 тис. грн. (на 4,83%).

8. Інші доходи скоротилися із 3501 тис. грн. до 3438 тис. грн., або на 63 тис. грн. (на 1,80%), інші витрати – із 388 тис. грн. до 285 тис. грн., або на 103 тис. грн. (26,55%). Прибуток до оподаткування зріс із 751 тис. грн. до 905 тис. грн., або на 154 тис. грн. (20,51%). Таким чином, фінансові результати діяльності Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва у 2020 році порівняно з 2019 роком покращилися.

9. Метою ведення бухгалтерського обліку операцій із податку на прибуток є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про результати діяльності підприємства та його розрахунки з бюджетом. Податкова звітність ґрунтується на даних бухгалтерського обліку. Завданнями ведення бухгалтерського обліку операцій із податку на прибуток є: забезпечення дотримання податкового законодавства; правильне обчислення податків; якісна постановка та ведення податкового та бухгалтерського обліку об'єктів оподаткування; забезпечення своєчасного та повного внесення сум податків, що належать до сплати.

10. Відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів,

капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій та Інструкції щодо застосування облік нарахування та сплати податку на прибуток в умовах Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва ведеться на рахунку 641 «Розрахунки за податками». Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання відображаються на рахунках бухгалтерського обліку 17 та 54.

11. У 2021 році вступили в дію нові правила оподаткування прибутку підприємств, визначені змінами до Податкового Кодексу України. Так, річний податковий (звітний) період з податку на прибуток підприємств застосовують платники податку, у яких річний дохід за 2020 звітний рік не перевищує 40 млн. грн. Новелою є вимога подання річної фінансової звітності разом з аудиторським звітом у строк, не пізніше 10 червня, за підсумками 2020 року. Це стосується платників податку на прибуток, які відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом. Для проведення податкового контролю в електронній формі відповідно до чинного законодавства подаються до фіскальних органів баланс (форма 1) та звіт про фінансові результати (сукупний дохід) (форма 2). Ця вимога пояснюється тим фактом, що об'єкт оподаткування податком на прибуток визначається на підставі фінансової звітності підприємства. У разі суттєвих відмінностей показників податкової і фінансової звітності за звітний і попередній періоди підприємство має подати уточнюючу декларацію до річної податкової декларації за 2020 рік у строк, не пізніше 10 червня 2021 року.

12. Інформація про нарахування і сплату податку на прибуток наводиться у формах 1-3 фінансової звітності. У балансі підприємства розкривається інформація про дебіторську і кредиторську заборгованість за розрахунками з бюджетом. Дебіторська заборгованість по розрахункам із бюджетом відображається у рядку 1135 балансу. Протягом 2020 року вона

скоротилася з 20600 тис. грн. до 20578, або на 22 тис. грн. (на 0,11%). Дебіторська заборгованість по розрахункам із бюджетом з податку на прибуток відображається у рядку 1136 балансу. Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва не має такої заборгованості.

13. Кредиторська заборгованість по розрахункам із бюджетом відображається у рядку 1620 балансу. Протягом 2020 року вона скоротилася з 363 тис. грн. до 340, або на 23 тис. грн. (на 6,34%). Кредиторська заборгованість по розрахункам із бюджетом з податку на прибуток відображається у рядку 1621 балансу. У Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва не має такої заборгованості вона зросла з 29 тис. грн. до 50 тис. грн., або на 21 тис. грн. (72,41%). Питома вага кредиторської заборгованості з податку на прибуток у кредиторській заборгованості по розрахунками з бюджетом зросла з 7,99% до 14,71%, або на 6,72%.

14. Витрати з податку на прибуток відображаються у рядку 2300 звіту про фінансові результати. Протягом 2019-2020 років вони зросли зі 135 тис. грн. до 163 тис. грн., або на 28 тис. грн. (20,74%). Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва у розділі II звіту про фінансові результати не нараховувало податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом.

15. Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва складає звіт про рух грошових коштів прямим методом. Інформація про сплату зобов'язань з податків і зборів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва відображається у розділі I. Рух коштів у результаті операційної діяльності за рядком 3115. Зобов'язання з податків і зборів зросли з 8072 тис. грн. до 9171 тис. грн., або на 1099 тис. грн. (на 13,61%). Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток відображаються за рядком 3116, вони скоротилися з 265 тис. грн. до 142 тис.

грн., на 123 тис. грн., або на 46,42%. Якщо підприємство складає Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом), то у розділі I. Рух коштів у результаті операційної діяльності за рядком 3500 відображається прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування, за рядком 3580 - сплачений податок на прибуток.

16. Інформація про Податок на прибуток розкривається у розділі XII Приміток до фінансової звітності. У Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва суми, що відображені у рядку 1210 «Поточний податок на прибуток» та 1240 «Включено до звіту про фінансові результати» зросли зі 135 тис. грн. до 163 тис. грн., або на 28 тис. грн. (20,74%).

17. Розрахунок податку на прибуток Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва проведено в Декларації з податку на прибуток. Податок на прибуток за звітний податковий період, відображений у рядку 17, становить 162762 грн., податок на прибуток за результатами попереднього податкового періоду поточного року (рядок 18) - 111831 грн., податок на прибуток, нарахований за результатами звітного останнього періоду - 50931 грн.

18. Вартість активів Комунального підприємства по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва протягом 2020 року зросла з 65743 тис. грн. до 68385 тис. грн., або на 2642 тис. грн. (на 4,02%). Найбільшу питому вагу у структурі активів мають необоротні активи, частка яких зросла з 54,67% до 55,96%, або на 1,29%. Вартість необоротних активів зросла з 35944 тис. грн. до 38268 тис. грн., або на 2324 тис. грн. (на 6,47%).

19. Нематеріальні активи займають незначну питому вагу у структурі активів – 0,04% і на кінець аналізованого періоду є повністю зношеними. Коефіцієнт зносу основних засобів збільшився з 68,04% до 68,45%, або на 0,41%. Їх питома вага за залишковою вартістю зросла з 50,77% до 51,56%, або на 0,79%. Значною є частка дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом, яка скоротилася з 31,33% до 30,09%, або на 1,24%. Питома вага

дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги є незначною і скоротилася з 1,98% до 1,56%, або на 0,42%.

20. Найбільші темпи скорочення мають гроші та їх еквіваленти – із 1820 тис. грн. до 917 тис. грн., або на 903 тис. грн. (на 49,62%), їх частка скоротилася із 2,77% до 1,34%, або на 1,43%. У найбільшій абсолютній сумі збільшилися запаси – із 5713 тис. грн. до 6835 тис. грн., або на 1122 тис. грн. (19,64%), а частка у підсумку балансу зросла з 8,69% до 9,99%, або на 1,30%.

21. Величина довгострокових зобов'язань збільшилася з 1450 тис. грн. до 4764 тис. грн., або на 3314 тис. грн., на 228,55 тис. грн. (2,21%), їх питома вага скоротилася у підсумку балансу із 6,97% до 4,76%. Частка поточних зобов'язань скоротилася з 9,77% до 5,88%, або на 3,89%, а їх абсолютна сума – із 6421 тис. грн. до 4019 тис. грн., на 2402 тис. грн., або на 37,41%. У складі поточних зобов'язань найбільш значущою є стаття інших поточних зобов'язань, частка якої скоротилася з 8,90% до 4,82%, або на 4,09%, а абсолютна величина – із 5854 тис. грн. до 3295 тис. грн., або на 2559 тис. грн., або на 43,71%. Таким чином, підприємство має достатній рівень фінансової автономії, але наявність непокритих збитків є негативною ознакою діяльності підприємства.

22. Комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень Солом'янського району м. Києва має власний оборотний капітал, величина якого зросла протягом 2020 року з 23378 тис. грн. до 26098 тис. грн., або на 2720 тис. грн. (на 11,63%). Запаси повною мірою покриваються власним оборотним капіталом, тому підприємство має абсолютний тип фінансової стійкості. Коефіцієнт абсолютної ліквідності скоротився з 0,28 до 0,23, але вище нормативу 0,2. Коефіцієнт проміжної ліквідності збільшився з 2,99 до 4,34, а загальної - із 4,64 до 7,49, що значно більше рекомендованих значень 1 і 2. Таким чином, підприємство є фінансово стійким і платоспроможним. Податкове навантаження підприємства є незначним. Протягом 2020 року навантаження на виручку скоротилося з 0,96% до 0,27%, а навантаження на активи зросло із 0,21% до 0,24%. Податкова дисципліна підприємства є

задовільною, оскільки заборгованість перед бюджетом з податку на прибуток становить всього 50 тис. грн. станом на початок 2021 року.

23. Податковий контроль розглядається з двох сторін: як функція або елемент державного управління економікою; як особлива діяльність щодо виконання податкового законодавства України. Обидві сторони податкового контролю перебувають у нерозривній єдності та безперервному розвитку та вдосконаленні. Проведено порівняльну характеристику внутрішньогосподарського та податкового контролю. Наведено характеристику фактографічної інформації для перевірки операцій достовірності нарахування та своєчасності сплати податку на прибуток.

24. Потребам детінізації податкових правовідносин відповідає організація комунікацій між платниками податків та контролюючими органами. В електронному кабінеті платник податків може отримати інформацію стосовно банківських реквізитів для сплати податку на прибуток, скориставшись меню «Стан розрахунків з бюджетом». Податкове планування – це розробка та практичне застосування схем, дозволяють знизити податковий тиск, це методи та заходи, створені задля збільшення оборотних засобів, що у розпорядженні підприємства після сплати податків. Тобто мета податкового планування – отримавши від своєї діяльності максимальний прибуток, мінімізувати оподаткування законним способом, тим самим зменшивши на себе податковий тиск.

25. З метою забезпечення єдиного підходу до відображення в обліку інформації про витрати та доходи з податку на прибуток, а також їх списання на фінансові результати запропоновано до Плану рахунків бухгалтерського обліку ввести рахунок 77 «Доходи з податку на прибуток». З метою формування достовірної інформації про активи та зобов'язання з податку на прибуток, які відображаються у Балансі (Звіті про фінансовий стан), удосконалено порядок розрахунків кінцевих залишків на рахунках 17 «Відстрочені податкові активи» та 54 «Відстрочені податкові зобов'язання», що враховує ситуації, які виникають на практиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антоненко Н. В., Чумак К. О. Проблеми узгодження бухгалтерського та податкового обліку податку на прибуток після прийняття ПКУ. *Управління проектами, системний аналіз і логістика. Технічна серія*. 2012. Вип. 9. С. 246-250.
2. Баліцька В. В. Баліцька В. В. Параметри податку на прибуток підприємств у бухгалтерському й податковому обліку. *Наукові праці НДФІ*. - 2007. - Вип. 2. - С. 151-163.
3. Баширова Г. Аналітичні процедури в аудиті податку на прибуток. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 139-144.
4. Блюсенко Т. С. Проблеми здійснення податкового контролю за нарахуванням та сплатою податку на прибуток: ретроспективний аспект. *Управління розвитком*. 2013. № 21. С. 72-74.
5. Борович О. В. Аналіз сучасного стану обліку розрахунків за податком на прибуток. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2014. № 10. С. 176-182.
6. Букало Н. А. Складання та подання податкової звітності підприємств з податку на прибуток. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. 2016. Т. 21, Вип. 4. С. 192-195.
7. Волинець Т. В. Правова характеристика податку на прибуток підприємств за чинним податковим кодексом України. *Європейські перспективи*. 2012. № 4(1). С. 183-187.
8. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15?find=1&text=%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B3#w1_38
9. Даценко Г. В. Податок на прибуток: зарубіжний досвід, контроль розрахунків зі сплати податку. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2018. № 2. С. 204-208.

10. Даценко Г., Левченко І. Стан та проблемні аспекти державного фінансового контролю за сплатою податку на прибуток в Україні. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2014. Вип. 36(2.2). С. 83-90.

11. Дмитренко А. В. Удосконалення податкового обліку податку на прибуток в умовах спільної діяльності за допомогою програмного продукту «1С: Бухгалтерія». *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки*. 2010. № 5(1). С. 197-200.

12. Зоря О. П., Радзевич М. Ю. Дослідження витрат з податку на прибуток згідно з окремою фінансовою звітністю банківської установи. *Економіка та держава*. 2018. № 8. С. 42-45.

13. Ковач С., Безверхий К. Облік і звітність розрахунків за податком на прибуток підприємства в умовах законодавчих змін. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 4. С. 34-43.

14. Ковач С., Безверхий К. Облік і звітність розрахунків за податком на прибуток підприємства в умовах законодавчих змін. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 4. С. 34-43.

15. Козоріз Л. О. Особливості процесу становлення нормативно-правової бази податку на прибуток підприємств в Україні та подальші перспективи її розвитку. *Наукові праці НДФІ*. 2013. Вип. 3. С. 78-89.

16. Колесник А. Е. Особливості розрахунку податку на прибуток у податковому та бухгалтерському обліку. *Управління розвитком*. 2014. № 5. С. 84-87.

17. Кравзюк А. В. Порівняльна характеристика правового регулювання податку на прибуток підприємств та спрощеної системи оподаткування юридичних осіб. *Ірпінський юридичний часопис*. 2021. Вип. 1. С. 97-105.

18. Кравчук Н. Проблеми організації аудиту податку на прибуток. *Економічний аналіз*. 2012. Т. 11(1). С. 136-140.

19. Куць Т. В., Пікуля В. А. Економіко-правові аспекти податку на прибуток підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 11. С. 1211-1213.

20. Кучер С. В. Податковий кодекс України як інструмент вирішення проблем бухгалтерського обліку податку на прибуток. *Економіка промисловості*. 2010. № 4. С. 185-190.

21. Кучерова Г. Ю. Удосконалення системи розподілу платників податку на прибуток за категоріями уваги. *Часопис економічних реформ*. 2013. № 3. С. 43-48.

22. Кушнір І. М. Правові аспекти оподаткування податком на прибуток договорів підряду в будівництві. *Юридична Україна*. 2017. № 4. С. 81-89.

23. Кушнір Л. А., Ненашко Б. С. Податок на прибуток: бухгалтерський і податковий облік та їх протиріччя. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету*. 2011. Вип. 19. С. 211-214.

24. Лук'янцев С. О. Порівняльно-правова характеристика податку на прибуток підприємств та непрямих податків в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2017. Вип. 27. С. 51-53.

25. Лук'янцев С. О. Трансформація правового регулювання податку на прибуток підприємств: податковий та бюджетний аспекти. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 3. С. 82-85.

26. Малишкін О. І. Європейський вектор розвитку обліку податків: основні підходи до тлумачення податку на прибуток. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2014. № 2. С. 19-27.

27. Малишкін О., Ковтун Т. Концептуальні зміни алгоритму розрахунку податку на прибуток підприємств: обліковий аспект. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 2-3. С. 3-13.

28. Матвієнко Т. О. Порівняльний аналіз національних та міжнародних стандартів з обліку податку на прибуток. *Економічні науки. Серія : Облік і фінанси*. 2010. Вип. 7(2). С. 269-278.

29. Меліхова Т. О. Внутрішній контроль податку на прибуток в системі управління економічною безпекою підприємства. *Науковий вісник*

Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки. 2015. Вип. 10(3). С. 204-208.

30. Меліхова Т. О., Бикова М. М. Розробка програми аудиту податку на прибуток для підвищення фінансової безпеки. *Агросвіт.* 2017. № 1-2. С. 19-25.

31. Меліхова Т. О., Федорова Л. А. Удосконалення методики внутрішнього контролю податку на прибуток для підвищення економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка.* 2018. № 12. С. 121-126.

32. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 12 (МСБО 12). Податки на прибуток. Міжнародний документ від 01.01.2012. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_012#Text

33. Мілевська О. М., Піхотіна А. О. Бухгалтерський та податковий облік податку на прибуток. *Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси.* 2012. Вип. 9(2). С. 399-408.

34. Петрик О. А., Гриненко Ю. І. Трансфертне ціноутворення: правила та механізм контролю податку на прибуток. *Економіка. Фінанси. Право.* 2019. № 7(2). С. 30-35.

35. Писарева О. А. Облікове відображення постійних та тимчасових різниць з податку на прибуток. *Управління розвитком.* 2014. № 5. С. 96-99.

36. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

37. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

38. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

39. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних

неузгодженостей у податковому законодавстві: Закон України від 16.01.2020 № 466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text>

40. Про затвердження Методичних рекомендацій із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: Наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2011 № 720. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0720201-11#Text>

41. Про затвердження Положення бухгалтерського обліку «Податкові різниці»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.01.2011 № 27 (Наказ втратив чинність на підставі Наказу Міністерства фінансів № 391 від 31.03.2015). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0212-11#Text>

42. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

43. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2000 № 353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>

44. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>

45. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств: Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#Text>

46. Проданчук М. Визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств за правилами бухгалтерського обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 4. С. 26-33.

47. Свідерський Д. Основи організації обліку показників податкової звітності з податку на прибуток за даними бухгалтерського обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2011. № 1. С. 43-52.

48. Свідерський Є., Свідерський Д. Формування показників звітності підприємств з податку на прибуток у 2011 році. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2011. № 10. С. 15-21.
49. Сіліна І. В. Процес становлення нормативно-правової бази податку на прибуток в Україні. *Економічний простір*. 2015. № 101. С. 159-171.
50. Скорнякова Ю. Б. Проблемні аспекти відображення в обліку та звітності розрахунків з бюджетом за податком на прибуток в умовах річного звітного періоду. *Економіка та держава*. 2013. № 11. С. 38-41.
51. Скорнякова Ю. Б. Проблемні аспекти відображення в обліку та звітності розрахунків з бюджетом за податком на прибуток в умовах річного звітного періоду. *Економіка та держава*. 2013. № 11. С. 38-41.
52. Смірнова О. М., Стадник М. В. Аналіз відмінностей бухгалтерського та податкового обліку з податку на прибуток підприємств в Україні. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2014. № 5. С. 173-179.
53. Тредіт В. Є. Податковий облік податку на прибуток підприємств за новими правилами. *Агросвіт*. 2015. № 8. С. 41-45.
54. Федоренко А. В. Особливості правового статусу інституту спільного інвестування як платника податку на прибуток. *Фінанси України*. 2014. № 12. С. 69-82.
55. Федоришина Л. І., Свистун І. А. Облік податку на прибуток. *Економічні науки. Серія : Облік і фінанси*. 2014. Вип. 11(2). С. 383-390.
56. Чирва А. А. Облік податку на прибуток: проблеми та шляхи їх вирішення. *Облік і фінанси*. 2014. № 4. С. 82-86.
57. Шеремета В. П. Податок на прибуток як елемент фінансової звітності. *Незалежний аудитор*. 2013. № 5. С. 64-70.
58. Шерепа К. М. Організація обліку розрахунків за податком на прибуток в умовах чинності податкового кодексу України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2013. Вип. 42. С. 246-251.

59. Шкуліпа Л. В. Конверсія вітчизняної практики обліку податку на прибуток до міжнародних стандартів фінансової звітності. *Молодий вчений*. 2019. № 3(1). С. 195-200.

60. Шорохова Ю. С. Правове регулювання об'єкта податку на прибуток підприємств. *Проблеми законності*. 2013. Вип. 123. С. 306-313.

ДОДАТОК